

Upravništvo: Ljubljana, Puccinjeva
ulica 5 — Telefon št. 31-22, 31-23,
31-24.
Inseratni oddelek: Ljubljana, Puccin-
jeva ul. 5. — Telefon št. 31-25, 31-26.
Podružnica Novo mesto: Ljubljanska
cesta št. 42.
Računi pri pošti, ček. zavodu: Ljub-
ljana št. 17.749.

ZKLJUCNO ZASTOPSTVO za oglašje
iz Kr. Italije in inozemstva ima
Unione Pubblicità Italiana S.A.,
Milano

JUTRO

Izhaja vsak dan razen ponedeljka.
Naročnina znaša mesečno L. 12.—,
za inozemstvo pa L. 20.—

Uredništvo:
Ljubljana, Puccinjeva ulica št. 5,
telefon 31-22, 31-23, 31-24.

Rokopisi se ne vračajo.

CONCESSIONARIA ESCLUSIVA
per la pubblicità di provenienza
italiana ed estera:

Unione Pubblicità Italiana S. A.,
Milano

Luki Odesa in Nikolaiev obkoljeni

Budjonijeva vojska se je umaknila iz Pervomajska in Krivega Roga med Bugom in Dnjeprom ter se zbira ob Dnjepu, da brani veliko industrijsko področje okoli Dnjepropetrovska

Helsinki, 16. avg. d. Fronta na vzhodu je v vsej svoji dolžini znova silno oživila. Srdite borbe se ne razvijajo le na baltskem in ukrajinskem, marveč tudi v odsekih pri Smolensku in na skrajnem severu, tako da je tretja faza pohoda proti Rusiji, kakor jo je napovedalo nemško vrhovno poveljništvo v svojih posebnih poročilih zadnje nedelje, v polnem teku.

Najpomembnejši so nemški uspehi na jugu. Nemško vrhovno poveljništvo je v posebnem vojnem poročilu potrdilo, da so zavezniške oborožene sile že obkrožile Odeso in Nikolaiev. Kako neutemeljen je v tej zadevi demanti pomočnika moskovskega komisarja za zunanje zadeve Lozovskega, češ da se to ni zgodilo, kaže že včerajšnje nemško vojno poročilo, po katerem so nemške oklopne kolone prodrele celo že preko reke Ingulca v veliki rudarski revir okrog Krivega Roga, odkoder imajo le še dobrih 150 km do skrajnega vzhodnega kolena Dnjepa v Zaporozju. Lozovski si je tudi še domisljal, da bi utegnili biti tam sedaj naloga Budjonijeve vojske le ta, da se čim bolj neokrnjena umakne in pripravi zmagovite zavezniške sile do tega, da bi plačale za svoj uspeh čim višjo ceno. Vsekakor so bili v Moskvi sedaj prisiljeni priznati, da so morali opustiti sleherni resnejši odpor med Bugom in Dnjestrom in da so se morali tudi umakniti iz Pervomajska ter celo iz Krivega Roga.

Pri Smolensku so se boji znova silno razvneli. V nemških krogih iz povsem razumljivih vojaških razlogov o bojih vzhodno in jugovzhodno od Smolenska ni dobili nikakih podrobnih podatkov, prav tako pa iz enako razumljivih, čeprav z nasprotnimi razlogi utemeljenih vzrokov, tudi v Moskvi o tem nečemu govoriti.

Pri Stari Rusi se nemški pritisk v smeri proti železniški progi Leningrad—Moskva nadaljuje. Operacije, ki stremijo za tem, da se obide od južne strani Ilmsko jezero, čeprav bi bilo računati z nekaterimi novimi zaprekami na Valdajskem gričevju, zahtevajo velike odločnosti in hudih borb. Strateški načrt pa je jasen in enostaven. Ko bo izveden, se bo pokazalo, da je zahteval še manj žrtev kakor pa bi jih premočrtni sunek od Pskova ali od Narve proti utrjenemu Leningradu.

Tudi na finskem bojišču so se borbe znova razvneli, posebno na Karelski ozini pri Kerksholmu, pa tudi na drugi strani Ladoge proti Onegi.

Letalske sile osi, ki jim je dodeljena vloga odločilnega pomena v tej velikanski borbi proti evropskemu vzhodu, so dosegle tudi v zadnjih dveh dneh nove ogromne uspehe. Po informacijah DNE je bilo v sredo sestreljenih ali pa na posameznih letališčih uničenih 110 sovjetskih letal. Kako zelo se je na drugi strani zmanjšala vloga, ki jo Moskva pripisuje, seveda zaradi neprestanih izgub in zaradi že hudo zmanjšane sile svojega letalstva, borbam v zraku, kažejo podatki moskovske propagande, češ da je bilo onega dne sestreljenih 21 nemških in 11 ruskih letal.

V ostalem se je zvedelo, da so nemški bombniki v pretekli noči zopet razbijali po Moskvi. Obveščevalni urad kremlske propagande sicer trdi, da napad ni uspel in da je zaporni ogenj protiletalske obrambe onemogočil nemškim bombnikom priti do mesta, toda požari, ki so bili vidni mnogo kilometrov daleč naokrog, so pričali, da je imelo tudi to bombardiranje Moskve hudo občuten učinek.

Najbolj zanimivo je sprito vseh teh ugotovljenih in deloma vendarle tudi priznanih neuspehov, da si v Kremlju v svojem zadnjem komunikativnem je upajo trditi, da so bile včeraj na fronti sicer hude borbe, da pa ni bilo nikakih teritorialnih sprememb. Po navadi je tako, kadar se hoče baš prikriti nov, morda še vse bolj občuten poraz, kakor so bili dosedanja.

Velike skrbi povzročajo Sovjetom tudi oddelki padalcev, ki so jih zavezniške sile kljub vsem omalovaževalnim informacijam iz Moskve v Ukrajini uporabljale, sodeč po rezultatih, očitno s prav velikim uspehom.

S finskega bojišča

Helsinki, 16. avg. d. Finski list »Kaupalehti« poroča, da so finske čete zavzele po ogorčenih borbah mesto Virvu in Elisenvaara. Kakor je bilo davi objavljeno z merodajne finske vojaške strani, pomeni zavzetje teh dveh mest zelo velik uspeh finskih vojaških operacij v zadnjih dneh. Mesto Virvu so finske čete osvojile po izredno ogorčenih borbah, v katerih so morale drugo za drugo zavzeti zelo dobro utrjene in ogorčeno branjene sovjetske obrambne črte. Mesto Elisenvaara je severno od Virvuja in predstavlja zelo važno železniško križišče. Tudi to mesto so Sovjeti predali šele po zelo ogorčenih borbah.

Helsinki, 16. avg. d. Z uradne finske strani so bile sicer objavljene naslednje podrobnosti o delovanju sovjetsko-ruskega letalstva v zaledju finske fronte:

Sovjetsko-ruska letala so le z majhnimi silami priletela nad ozemlje za bojno črto. Finska letalska letala so skupaj s protiletalskim topništvom v okviru sovražnikovih letalskih akcij sestrelila dve sovjetsko-ruski letali. V letalski borbi so Finci izgubili samo eno svoje letalo. En sovjetsko-ruski hidroavion je bil prisiljen zasilno pristati in so ga Finci zaplenili v docela nepoškodovanem stanju.

Bombe na Moskvo

Helsinki, 16. avg. d. Nemško letalstvo je preteklo noč ponovno z močnimi silami napadlo Moskvo, kakor običajno pa davi objavljeno sovjetsko uradno poročilo napad zopet bagatelizira, češ da je večino nemških bombnikov, ki so skušali napasti Moskvo, razpršilo sovjetsko letalstvo ter protiletalsko topništvo, tako da sploh ne bi mogla doseči sovjetske prestolnice.

Berlin, 16. avg. d. Skupine nemških strmoglavcev so uspešno podpirale operacije čet na osrednjem bojišču severno od Gomela. Sestreljena so bila 4 sovražna letala, 8 topov pa je bilo onesposobljenih za borbo. Pri napadu na sovjetske kolone motornih vozil je bilo zažganih ali uničenih 60 voz. Južno od Kijeva so nemška letala z bombami in z orožjem uničila sovražni oklopni vlak. V istem pasu je bilo sestreljenih 13 letal. Pred Odeso je bila hudo poškodovana neka sovjetska torpedovka.

Sovjetska letala nad Nemčijo

Berlin, 16. avg. d. V noči na soboto je manjše število sovjetsko-ruskih letal skušalo napasti razne kraje v severovzhodni in vzhodni Nemčiji. Kakor je bilo davi objavljeno z merodajnega mesta v Berlinu, je ostal ta poskus sovjetskega letalstva brezuspešen. Enemu samemu sovjetskemu letalu je uspelo prodreti do periferije Berlina, kjer ga je nemško protiletalsko topništvo zavrnilo.

Bolgarski protest zaradi napadov sovjetskih letal

Sofija, 16. avg. d. Glede na nove sovjetske letalske napade na nekatere bolgarske kraje je bolgarska vlada ponovno z vso odločnostjo protestirala v sovjetskem poslaništvu. Državni podtajnik zunanjega

ministrstva Šišmanov je v razgovoru z ruskim poslaniškim svetnikom ugotovil, da so ruska letala v noči od 11. na 12. avgust bombardirala bolgarsko ozemlje. Izrazil je tudi mnenje, da so morda te napade glede na boljše poznavanje razmer izvršili bivši srbski ali grški letalci s sovjetskimi aparati. Poslaniški svetnik Aleksandrov je protest sprejel na znanje in si je pridržal odgovor. Včeraj je sovjetska vlada kakor že prvič na enak nesramen način odklonila sleherni odgovornost za te napade in povrh še zatrdila, da se noben Srb ne Grk ne poslužuje sovjetskih letal.

Nemško vojno poročilo

Iz Hitlerjevega glavnega stana, 16. avgusta. Vrhovno vojno poveljništvo je objavilo danes naslednje vojno poročilo:

Na vsej vzhodni fronti potekajo operacije še nadalje uspešno po načrtu.

Pred angleško vzhodno obalo so bojna letala podneli potopila dve trgovski ladji s skupno 7500 tonami in poškodovala pri Farorskem otoku večjo trgovsko ladjo. Pri Cambridgeu so bile za vojno važne naprave obmetavane z bombami težkega kalibra. Stražni čoln je sestrelil v Rokavskem prelivu angleško lovsko letalo. Zadnje noč je letalstvo pred angleško vzhodno obalo uničilo 2000-tonsko trgovsko ladjo ter napadlo razna pristanišča in naprave na vzhodu otoka. A severni Afriki so bombardirala nemška strmoglavna letala z dobrim učinkom angleške ladje v pristanišču v Tobruku kakor tudi protiletalske postojanke, municijska skladišča in zbiranja motornih vozil sovražnika.

Manjše število sovjetskih bombnikov je skušalo zadnje noči napasti severno in severovzhodno nemško ozemlje. Napadi so ostali popolnoma brez vsakega učinka.

Sestanek Churchilla in Roosevelta

Osem točk anglo-ameriškega imperializma

Lizbona, 16. avgusta. s. Predsednik Roosevelt in ministrski predsednik Churchill sta se na morju sestala. Za ta sestanek je bilo izdanih neskončno mnogo varnostnih ukrepov. V četrtek popoldne je govoril Attlee v Londonu po radiu in je sporočil, da so na tem sestanku proučili vprašanje o dobavih vojnih potrebščin Angliji, kakor jih dopušča zakon o posoji in zakupu. Razpravljali so tudi o vprašanju dobav Sovjetski zvezi, kakor je to vprašanje označil Attlee. Attlee je nadalje prečital izjavo, ki je bila objavljena ob zaključku sestanka in s katero so bila določena nekatera načela za skupno nacionalno politiko obeh držav. Izjava navaja:

1. Anglija in Amerika nimata name-na, kakor koli povečati svoj teritorij ali kako drugače ojačati svojo moč.

2. Obe državi tudi ne želita, da bi se izvedle kakršne koli teritorialne izpremembe, ki bi ne bile v skladu s svobodno izražanimi težnjami prizadetih narodov.

3. Obe državi spoštujeta pravice vseh narodov, da si sami izberejo obliko svoje vlade, pod kateri hočejo živeti, ter želita, da bi se povrnila pravice suverenosti in neodvisnosti onim narodom, ki so jim bile s silo odvzete.

4. Prizadeji si bosta, da v skladu s

svojimi sedaj veljavnimi obveznostmi omogočita, da bi imele vse velike in male države zmogovalke in premaganke v enaki meri dostop do virov surovin, ki jih potrebujejo za svoje blagostanje.

5. Obe državi želita, da bi se ustvarilo najpolnejše sodelovanje vseh narodov na gospodarskem področju, da bi se tako zagotovili boljši pogoji dela, gospodarski napredek in socialna varnost.

6. Po dokončnem uničenju nacističnega tiranstva upata, da se bo ustalil mir, ki bo omogočil vsem narodom pridobivanje življenjskih potrebščin v miru in v okviru svojih lastnih meja in ki bo jamčil, da bodo lahko živeli in se razvijali po svoji volji, sproščeni strahu in groženju.

7. Ta mir bo omogočil vsem ljudem, da bodo brez ovir in težav potovali preko oceana.

8. Obe državi sta prepričani, da se morajo vsi narodi iz realističnih razlogov iz duhovnih razlogov odreči uporabi sile. V bodoče miru ne bo mogoče ohraniti, če se bodo narodi še nadalje oboroževali na kopnem, na morju in v zraku ter tako ogrožali ali imeli možnost ogrožati narode na drugi strani svojih meja. Sprito tega sta obe državi mnenja, da bo zaradi ure-

Il Duce ringrazia l'Alto Commissario Ducejeva zahvala Visokemu Komisarju

Lubiana, 16. avgosto
Il Duce in risposta al cordoglio espresso-
Gli dall'Alto Commissario a nome della
Provincia di Lubiana ha così telegrafato:
Vi ringrazio per la Vostra partecipazione
al mio lutto. — Mussolini.

Ljubljana, 16. avgusta
Duce je v odgovor na sožalje, ki mu ga
je izrazil Visoki komisar Ljubljanske po-
krajine, poslal naslednjo brzojavko:
Zahvaljujem se Vam za izraze sožalja v
moji žalosti. — Mussolini.

Una riuscita puntata nel settore di Culquabert

Bombe su Malta — Tre apparecchi nemici abbattuti presso Tripoli

Il Quartier Generale delle Forze Armate
comunica in data di 16 agosto il seguente
bollettino di guerra n. 438.

La notte scorsa reparti della nostra avia-
zione hanno nuovamente sottoposto ad
azioni di bombardamento obiettivi aereo-
navali dell'isola di Malta.

Vellivoli britannici hanno effettuato nuo-
ve incursioni notturne con lancio di bombe
e spezzoni incendiari sulla città di Cata-
nia: sono rimaste danneggiate numero-
se abitazioni civili e si lamentano molti
morti e feriti. Il contegno della popolazio-
ne è stato disciplinato.

In Africa settentrionale, nel settore di
Tobruk, le nostre artiglierie hanno preso

sotto il loro tiro concentramenti di mezzi
meccanizzati. Durante i tentativi di attac-
co compiuti da aerei nemici contro nostri
pionieri in navigazione presso le coste tri-
poline la difesa contraerea ha abbattuto
tre apparecchi avversari.

In Africa orientale la piazza di Gondar
ha subito nuovi bombardamenti aerei che
hanno causato danni a edifici e perdite tra
g'indigeni. Nostre colonne di truppe na-
zionali e coloniali hanno effettuato una
brillante puntata offensiva nel settore di
Culquabert, addentrandosi notevolmente
nelle linee avversarie dopo aver travolto
di slancio e disperso i difensori. Sono sta-
te inflitte al nemico perdite considerevoli
e sono state catturate armi e munizioni.

Uspel sunek v odseku pri Kulkvabertu

Bombe na Malto — Tri sovražna letala sestreljena pri Tripolisu

Glavni stan Oboroženih Sil je 16. avgusta
objavil naslednje 438. vojno poročilo:

V pretekli noči so skupine naših letal
znova bombardirale letalske in pomorske
naprave na otoku Malta. Angleška letala
so ponoči napadla z rušilnimi in zažigalni-
mi bombami mesto Catania. Mnogo stano-
vanskih hiš je bilo poškodovanih. Bilo je
mnogo mrtvih in ranjenih. Prebivalstvo je
bilo disciplinirano.

V severni Afriki je naše topništvo v od-
seku pri Tobruku pričelo koncentrično ob-
streljevati mehanizirana sredstva. Pri po-
skusih sovražnih letal, da bi napadla naše

ladje, ki so plule vzdolž tripolitske oba-
le, je protiletalsko topništvo sestrelilo tri
sovražna letala.

V vzhodni Afriki so bili zopet izvedeni
letalski napadi na trdnjavo Gondar. Poško-
dovana so bila poslopja in je nekaj žrtev
med domačim prebivalstvom. Oddelki na-
ših nacionalnih in kolonialnih čet so izvedli
sijajni napadalni sunek v odseku pri Kul-
kvabertu ter so prodri globoke med so-
vražne postojanke. Njihove branitelje so v
zaletu pregnali. Sovražniki so bile priza-
dete znatne izgube. Zaplenjeno je bilo oro-
žje in strelivo.

ditve širšega in stalnega sistema obče var-
nosti in v vsakem primeru razorožitosti
take narode.

Kakor že pred 25 leti Woodrow-Wilson
sta se sedaj oglašila dva nova demokratsa
s proglašeno, ki naj bi svet še enkrat, a to-
krat še bolj in dokončno pripravil ob nje-
gove resnične pravice in ob njegovo svo-
bodo, kakor se je to zgodilo na osnovi
Wilsonovih točk v Versaillesu. Prepadi, ki
je nastal med Zedinjenimi državami ter
Anglijo in silama osi, se je sprito tega pro-
glaša samo še poglabil. Novi svet, ki vstaja
iz plamenov evropske in afriške vojne, ne
sme biti še enkrat prevaran s takimi osmi-
tčami. Proglas lahko služi Rooseveltu
za njegove volilce, a ne narodom, ki si s
krvjo svojih sinov pridobivajo pravice v
življenju.

Res, Anglija ne rabi nikakih novih terito-
rijev. Neizmernost njenih dominjonov ji
povzroča še sedaj nepremostljive težave.
Kam bi tedaj z novo zemljo? Toda prva
točka prošulega proglasa pač ne more ve-
ljati za Zedinjene države, ki so si še sedaj
z 99 letnimi in drugimi takimi pogodbami
zagotovile uspeh za svojo imperialistično
politiko.

Druga točka proglasa je čisto v zname-
nju demokratskih intrig. Svoj čas so se
ljudje v Gdansk in drugod svobodno izra-
žali za to, da se priključijo svoji rodni do-
movini in prav Anglija, Francija in Ame-
rika so preprečile, da se take svobodno iz-
ražene želje prizadetih narodov niso izpol-
nile, ker jim je njihov interes narekoval,
da ostane Nemčija v svojih tesnih mejah
in Italija v svojem ozkem morju, da bi ne
prišli do svojih pravic do boljšega živ-
ljenja.

Se vse bolj po intrigi pa diši tretja točka,
ki zagotavlja narodom svobodno suverenost
pravice, čeprav v isti sapi proglaš nekoliko
dalje pravi, da je treba dokončno uničiti
nacistično tiranijo, prav Nemčija in Italija
pa sta si svobodno izbrali svoj režim in svo-
ja voditelja. Sprito tiranske oblasti ameri-
škega predsednika zablodi sleherni druga
oblika diktature.

Narodom objubljanju surovine, sami pa
so Italiji odrekli vsakdanji kruh, zgolj za-
radi tega, ker se je odločila, da dá civili-
zacijo in delo etopijskim plemenom, sami
pa v svojem človekoljubju zažigajo žitna
polja in skušajo streti politična stremeljenja
z gospodarsko močjo. Ni še dolgo tega, ko
je odgovorni angleški politik izjavil, da se
čudi, kako Japonska svobodno postopa na
svojem morju, kakor da bi bilo to začu-
denje v skladu s sedmim anglosaškim obe-
tom! Zaradi te svobode menda Angleži
hranijo ključ do Gibraltarja, Suez, Malte,
Singapurja in Rdečega morja ter Američani
do vrat med Tihim in Atlantskim oceanom.

Za notranjo rabo sta Churchill in Roose-
velt pristavila tudi obljubo boljših delovnih
pogojev, kajti za Roosevelta so milijoni
ameriških brezposelnih, ki morajo stavkati

in sabotirati, pač trd oreh. In nazadnje se
proglas ukvarja še z razorožitvijo. Po Ver-
saillesu sta bili Italija in Nemčija pač raz-
croženi in baš Duce ter Hitler sta se vsa
leta zayemala za omejitev oboroževanja.
Sele, ko se je bilo treba braniti, sta morala
z vso naglico poskrbeti za svoje oboroženo
sile.

Na koga naj bi ta proglas potemtakem
sploh še kaj učinkoval? Oboroženih sil osi
na njihovem zmagovitem pohodu za sreč-
nejšo Evropo ter za njeno osvoboditev od
komunizma in plutokracije gotovo ne bo za-
drževal.

Nemški komentar

Berlin, 16. avg. d. »Deutsche Diplo-
matisch-politische Korrespondenz«, ki je v
tesnih stikih z nemškim zunanjim ministrstvom
se bavi v današnji številki z načrtom, ki
sta ga objavila ameriški predsednik Roose-
velt in predsednik angleške vlade Churchill
po svojem sestanku na Atlantiku. Med drug-
imi pravi:

»Ako sta Churchill in Roosevelt upa-
la, da bo njun novi »program po točkah«
zbudil med narodi sveta kak osrečujoč in
upa poln občutek, potem sta bila že sedaj
grenko prevarana.

V dokaz navaja korespondenco, da se
ljudje v vseh državah in ne samo v Nem-
čiji še živo spominjajo problematiko ne-
realne vrednosti prošulih Wilsonovih 14
točk. Nato opozarja na odmev, ki ga ute-
gne imeti na Atlantiku sklenjeni ameriško-
angleški načrt v ameriški javnosti ter pravi
v nadalje:

V Ameriki je zavladala vznemirjenost za-
radi daljnosežnosti obljub, ki jih je Roose-
velt morda dal predsedniku britanske
vlade. V ameriški javnosti sumijo, da o
skupna ameriško-angleška objava vojnih
ciljev, ki jih imata ti dve državi, naložila
Zedinjenih državam korda obveznosti, ki
presegajo pooblastila, ki jih Rooseveltu da-
je ameriška ustava. Na kratko, v Zedinje-
nih državah se boje, da je Roosevelt s se-
stankom na Atlantiku zopet enkrat ubral
zahrbtno pot v svoji hazardni politiki, ki
nikakor ni v skladu z ameriškim javnim
mnenjem in tudi ne z voljo ameriškega
kongresa.

»Diplomatisch-politische Korrespondenz«
opozarja nato na velika protislovja in na
lahkomiselno lažnivost, s katero je bil se-
stavljene ameriško-angleški program, ter za-
ključuje:

Kdor bi skušal v državi narodnega socia-
lizma odstraniti njenega vodjo, kdor bi se
držnil poskušati nemški narod spet razoro-
žiti, ta lahkomišelnost kliče na svoj narod
nevarnosti, katerih obsega bi se mož, ka-
kor je Roosevelt, pač lahko zavedal.

Špansko mnenje

Madrid, 16. avg. d. Madridski list »In-
formaciones« objavlja komentar k izjavi

Nadaljevanje na 2. strani

predsednika Roosevelta in predsednika angleške vlade Churchilla o skupnih vojnih in mirovnih ciljih. Španski list prihaja do naslednje ugotovitve:

Roosevelt, ki je bolj pretkan kakor predsednik britanske vlade Churchill, skuša sedaj z vsemi sredstvi uspavati britanski imperij ter izkoristiti zelo koščljivi položaj, v katerem se ta imperij nahaja, počasi pobasati kos za kosom angleškega sveta. Na ta način bi pač Roosevelt napravil najboljšo kupčijo, ki jo pomni zgodovina, in bi Angliji kot matični deželi zadal zelo boleč udarec v hrbet. V sedanjem trenutku je povsem jasno, da anglo-ameriški svet komandira edino Roosevelt in sicer na izredno lagodno način, namreč približno tako, kakor ga je včasih komandirala sama Velika Britanija.

Odmev na Japonskem

Tokio, 16. avg. s. Kakor poročajo Domez, se zadržuje v pristojnih japonskih krogih glede Rooseveltovih in Churchillovih izjav, da jasno kaže namene Anglosaksonov za povojni čas. Anglosaksoni hočejo obvladati svet. V uradnih krogih pripominjajo, da je sama izjava zelo polobna famoznim Wilsonovim 14 točkam, ki so omogočile ustanovitev Društva narodov kot sredstvo za zagotovilo anglosaksonske nadvlade.

Kanada nezadovoljna

New York, 16. avg. s. Prebivalstvo Kanade ni zadovoljno z deklaracijo Churchilla Roosevelt, piše »New York Times« v poročilu iz Ottawe. Predvsem bi radi vedeli, kaj je treba storiti za doseg zmagne in kakšno bi bilo mesto Kanale v morebitnem vojaškem načrtu. Obžalovati je med drugim, da ni sodeloval ministrski predsednik Mackenzie. Možno je, da to dejstvo ne bo imelo dobrega odmeva v notranji politiki države.

Sumljiva molčečnost

New York, 16. avg. s. Poudarjajo, da so na sestanku Roosevelta in Churchilla bili v predsedstvu vojaški voditelji obeh držav, izjavlja tisk, da se v poročilu ne omejuje vojaški položaj v raznih evropskih sektorjih in na Daljnem vzhodu, čeprav je bil z največjo pozornostjo proučen. Podčrtava se nadalje, da je značilno dejstvo, da Hull ni hotel odgovoriti po sestanku na vprašanje zastopnikov tiska, ali se je Amerika obvezala, da večje vojno sodelovanje in kakšne mere se namerava izdati za nadaljevanje vojne.

Rooseveltov povratek v Washington

New York, 16. avg. d. Jutranji newyorški listi objavljajo iz Swanpscott v državi Massachusetts vest, po kateri je Roosevelt tajnik William H. Sasser zelo izjavil, da je z Rooseveltove jahte »Potomac« prejel brzojavko, v kateri sporoča ameriški predsednik, da se je njegova jahta zadržala ob polotoku Deer ter da so na krovu Hopkins, Watson, Berdall in Mac Intire. Brzojavka pravi nadalje, da se bodo predsednik Roosevelt in njegovi tovariši izkrkali danes ter takoj odpotovali z vlakom v Washington, kamor bodo dospeli v nedeljo jutri.

Ameriški listi pripominjajo k tej brzojavki, da so v njej navedeni zgolj ljudje iz Rooseveltovega ožjega spremstva in da so bili razen Hopkinsa vsi na križarjenju po Atlantiku. V newyorških novinarskih krogih je posebno pozornost zbudilo dejstvo, da brzojavka s »Potomac« ne omenja Churchilla, po čemer bi se lahko sklepalo, da je Churchill najbrže že odpotoval nazaj v Anglijo. Po mnenju nekaterih običajno dobro poučenih krogov pa ni izključeno, da se Churchill nahaja nekje na ameriški atlantski obali.

Rooseveltovo in Churchillovo pismo Stalinu

Washington, 16. avg. s. Listi poročajo, da sta angleški in ameriški poslanik v Moskvi snovi Stalinu izročila skupno poslanico Roosevelta in Churchilla.

Ljubljana, 16. avg. u. Roosevelt in Churchill sta na svojem tako silno tajinstvenem sestanku sredi Atlantskega oceana poleg vsega drugega podala tudi nov dohodak zorožništva sredi Moskve. Stalinu sta poslala posebno pismo z objavo, da mu bosta pomagala.

V pismu se sklicujeta na Hopkinsa in njegovo poročilo, ki ga je podal po svojem povratku iz Rusije. Na podlagi tega poročila sta se odločila, da bosta Rusijo, ki se »tako sijajno upira napadu«, podprla. Anglija in Amerika že sodelujeta v pomoči Sovjetski zvezi. Nekaj transportov iz Amerike je že na poti in nekaj jih bo še sledilo. Zanimivo je, da pravita Roosevelt in Churchill v svoji skupni poslanici, da bo treba točno proučiti vse okoliščine, v katerih se mora uravnati način in obseg nadaljnjih dobav. Zato sta v svoji poslanici predlagala posebno konferenco, ki naj bi se priredila v Moskvi in na kateri naj bi Ameriko in Anglijo, če je Stalinu tako prav, zastopali ljudje, ki bi imeli vsa potrebna, da bi lahko že kar sprosti ukrenili vse, za kar bi se dogovorili. Medtem pa bosta Anglija in Amerika Rusijo kakor doslej še nadalje podpirali.

Roosevelt in Churchill priznata v svoji poslanici, da je pot do njihove zmagne še zelo dolga in da se bodo morda razvile še mnoge nove fronte. Viri, ki so Ameriki in Angliji na razpolago, so ogromni, vendar pa so omejeni. Zato naj bi na moskovski konferenci proučili, kako bi se najbolje uporabili. Moskovska konferenca naj bi razpravljala tako o razdelitvi materiala kakor o sovražnikih.

Se bolj zanimive so vesti, ki pravijo, da sta imela Roosevelt in Churchill v onih treh dneh, ko sta bila skupaj, nekaj sestankov na štiri oči. Nihče ne ve, kaj sta govorila, seveda pa je vsem v Ameriki in Angliji jasno, da sta kovala strašne skupne vojne načrte proti Hitlerju. Postavila sta na skupni imenovalec rezultate razgovorov, ki so jih imeli razni vojaški in politični strokovnjaki, ki so tu dne obdajali, kakor Beaverbrook, Marshall, Stark, King in drugi. Samo po sebi je seveda tudi razumljivo, da sta govorila o nadaljnjem razvoju in izvajanju anglosaksonskih imperialističnih načrtov na Daljnem vzhodu, pa tudi o zlobojni bitki na Atlantiku.

Za brezvestno in neresno anglosakso propagando je v zvezi s tem značilno, da

je Knox včeraj izjavil novinarjem, da na morju med Ameriko in Islandijo ni bila potopljena nobena ladja, odkar opravljajo tam patrolno službo ameriške ladje. Prav za prav se je Knox s to izjavo premišljeno in zvito izognil vprašanju, ki so mu ga novinarji postavili, ali so bile namreč ameriške vojne ladje že kdaj prisiljene streljati na nemške podmornice ali letala. Knox se je dobro zavedel, da bi s svojim eventualnim pozitivnim, seveda prav tako netočnim odgovorom, kakor je bila netočna njegova gornja izjava, povzročil viharo reakcijo v vseh Zedinjenih državah.

V Ameriko je med tem prispel tudi že Beaverbrook z nalogo, da se pogaja za nadaljnje dobave vojnih potrebščin. Danes popoldne se bo menda vrnil Roosevelt v Zedinjene države.

Stalinova zahvala Rooseveltu in Churchillu

Helsinki, 16. avg. d. Sovjetski radio je objavil v posebnem komunikatu, da sta v petek poslanika Zedinjenih držav in Velike Britanije Steinhardt in Stafford Cripps posetila Stalina ter mu izročila osebno poslanico ameriškega predsednika Roosevelta ter predsednika britanske vlade Churchilla. Sovjetski komuniké navede, da sta besedilo te poslanice ter pravi, da je Stalin popobilist ameriškega in britanskega poslanika, naj se v imenu prebivalstva Sovjetske zveze zahvalita za pomoč, ki sta jo Zedinjene države in Velika Britanija voljni naklonili Sovjetski zvezi. Potem pravi sovjetski komuniké, da je Stalin izjavil, da pozdravlja anglo-ameriški predlog, naj bi se v Moskvi sklicala konferenca predstavnikov Amerike, Velike Britanije in Sovjetske unije, da bi na njej razpravljali o »razdelitvi surovin in vojnega materiala«, za katerega trdi posebna Rooseveltova in Churchillova

poslanica, da ni na razpolago v neomejenih količinah. Na koncu je v komunikatu sovjetskega radia še rečeno, da je Stalin pripravljen podvzeti vse potrebne korake, da bi se konferenca sestala čim prej.

Sovjetsko-poljsko vojaško sodelovanje

Ankara, 16. avg. d. Po poročilu, ki je snovi prispelo semkaj, je dopotovala v Moskvo posebna poljska vojaška misija, ki je s predstavniki sovjetske vlade podpisala pogodbo o ustanovitvi posebne poljske vojske v Sovjetski zvezi. To pogodbo so izdelali člani poljske begunske vlade v Londonu in jo je nato posebna poljska vojaška misija prinesla v Moskvo.

Silen tajfun na Japonskem

Tokio, 16. avg. (Domez). V osrednjih japonskih pokrajinah, zlasti v pokrajini Sikoku, je minila dva dneva pustošil silen tajfun, ki je povzročil veličansko razdejavanje. 16 ljudi je bilo ubitih in 20.000 poslajpov poškodovanih. Vihar je na morju potopil 40 ribiških ladij. Poplave, ki so sledile tajfunu, so porušile mnogo mostov. Brzojavne, telefonske in železniške proge so bile na mnogih mestih prekinjene. Najhuje je razgrajal tajfun v oblasti Jahogo, zelo hudo pa so prizadeli tudi okrajji Koki, Kagava, Tokišina, Aiši, Okajama in Makajama.

Slovensko slikarstvo v radiju

V soboto, 18. t. m. ob 21.10 bo v cikli predavanj o slovenskem slikarstvu predaval g. prof. Umberto Urbani o Franu Tratniku, prvaku slovenskega ekspresionističnega slikarstva.

Disciplina del consumo e della vendita della produzione cerealicola

L'Alto Commissario per la provincia di Lubiana, vista la propria ordinanza 27 giugno 1941-XIX, n. 56, relativa alla denuncia obbligatoria della produzione cerealicola, considerata la necessità di fissare i quantitativi di cereali, che i produttori possono trattenerne per l'alimentazione umana, per gli usi zootecnici e per il fabbisogno delle semine ordinarie:

Art. 1. I produttori di cereali possono trattenerne, per il fabbisogno alimentare di generi da minestra, il quantitativo massimo di q.li 2 di frumento per ciascuna delle persone di famiglia o dipendenti con loro conviventi.

In sostituzione totale o parziale del frumento, possono essere trattiene i seguenti quantitativi di altri cereali:

segale in proporzione di q.li 1.30 per ogni q.le di frumento, oppure orzo in proporzione di q.li 1.50 per ogni quintale di frumento, oppure granoturco in proporzione di q.li 1.75 per ogni q.le di frumento.

La miscela di frumento e segale viene considerata costituita per metà di frumento e per metà di segale.

Art. 2. I produttori possono, inoltre, trattenerne per l'alimentazione dei suini q.li 3 di granoturco per ogni maiale allevato e destinato all'ingrasso alla data della pubblicazione della presente ordinanza.

Art. 3. L'avena non è sottoposta al razionamento; la vendita è peraltro subordinata all'autorizzazione dell'Ente per l'alimentazione della provincia di Lubiana.

Art. 4. I produttori di frumento, segale, orzo e granoturco possono trattenerne la granella necessaria per la semina, per la campagna agraria 1941-42, nella seguente misura massima:

frumento q.li 2 per ogni ettaro da colti-

vare, segale q.li 1.80 per ogni ettaro da coltivare, orzo q.li 1.80 per ogni ettaro da coltivare, granoturco q.li 0.60 per ogni ettaro di coltura da granella, granoturco q.li 1.20 per ogni ettaro di coltura da erbaio.

Art. 5. Le richieste dei quantitativi dei singoli cereali, da trattenerne per l'alimentazione umana, per gli usi zootecnici e per le semine, devono essere fatte ai comuni sugli appositi moduli per la denuncia della produzione cerealicola, disposta con la citata ordinanza n. 56 del 27 giugno 1941-XIX.

Art. 6. È ammessa la cessione dei cereali suddetti soltanto per sopprimere ai normali bisogni delle aziende agrarie per le semine.

Debbono essere comunicati, entro i cinque giorni dalla cessione, all'Ente per l'alimentazione della provincia di Lubiana, per tramite dei comuni, i quantitativi di ogni singolo cereale, ceduti per semine e le generalità dell'acquirente.

Art. 7. I cereali eccedenti i quantitativi, che possono essere trattiene dai produttori, debbono essere ceduti all'Ente per l'alimentazione della provincia di Lubiana, con le modalità che verranno fissate dall'Ente medesimo.

Art. 8. I contravventori alla presente ordinanza, che entra in vigore dal giorno della sua pubblicazione nel Bollettino Ufficiale per la provincia di Lubiana, saranno puniti con l'ammonizione da L. 100 a L. 5000, e, nel caso più gravi, con l'arresto fino a 5 mesi.

Sarà, inoltre, disposta la confisca dei quantitativi dei cereali indebitamente trattiene o illecitamente alienati.

Lubiana, 12 agosto 1941-XIX.

L'Alto Commissario Emilio Grazioli

Ureditve porabe in prodaje žitnega pridelka

Ljubljana, 16. avgusta. Visoki Komisar za Ljubljansko pokrajino, na podstavi svoje navedbe z dne 27. junija 1941-XIX, št. 56, o obvezni prijavi žitnega pridelka,

smatrajoč za potrebno, da se določijo količine žita, ki jih smejo obdržati pridelovalci za človeško prehrano, za živilorejsko porabo in za setevne potrebe, odreja:

Člen 1. — Pridelovalci žita smejo obdržati za prehranjevalne potrebe za kruh in kuho največ 2 stota pšenice za vsako osebo rodbine ali uslužbenec, ki živijo z njimi v skupnosti.

V popolno ali delno nadomestitev pšenice se smejo obdržati sledeče količine drugega žita:

rži v razmerju 1.30 stota za vsak stot pšenice, ali ječmena v razmerju 1.50 stota za vsak stot pšenice,

ali koroze v razmerju 1.75 stota za vsak stot pšenice.

Za mešanico pšenice in rži (soržico) se šteje mešanica iz pol pšenice in pol rži.

Člen 2. — Poleg tega smejo obdržati pridelovalci za prehrano prašičev 3 stote koroze za vsakega vzrejenega in za spitanje določenega prašiča po stanju na dan obave te navedbe.

Člen 3. — Oves ni racioniiran, prodaja pa je dopuščena le z dovolitvijo Prehranjevalnega zavoda za Ljubljansko pokrajino.

Člen 4. — Pridelovalci pšenice, rži, ječmena in koroze smejo obdržati za seme potrebno zrnje za letino 1941-1942. do naslednjih največjih količin:

pšenice po 2 stota za vsak hektar, ki naj se obdelja; rži po 1.80 stota; ječmena po 1.80 stota; koroze po 0.60 stota za vsak hektar žitne površine; koroze po 1.20 stota za vsak hektar za krmo.

Člen 5. Prošnje za količine posameznih vrst žita, ki naj se pustijo za človeško prehrano, za živilorejsko porabo in za seme, se morajo vložiti pri občinah na posebnih obrazcih za prijavljanje žitnega pridelka, predpisano z omenjeno navedbo št. 56 z dne 27. junija 1941-XIX.

Člen 6. Oddaja zgoraj navedenega žita je dovoljena samo za pokritje redne posevne potrebe kmetijskega gospodarstva.

V petih dneh po taki oddaji se morajo preko občine prijaviti Prehranjevalnemu zavodu za Ljubljansko pokrajino količine vsake posamezne žitne vrste, odstopljene za seme in podatki o prevzemniku.

Člen 7. Količine žita nad količine, ki jih smejo pridelovalci obdržati, se mora oddati Prehranjevalnemu zavodu za Ljubljansko pokrajino po pogojih, ki jih določi ta zavod.

Člen 8. Kršitelji te navedbe, ki stopi v veljavo z dnem objave v Službenem listu za Ljubljansko pokrajino, se kaznujejo v denarju od L. 100 do L. 5000, v hujših primerih pa z zaporom do petih mesecev.

Poleg tega se odredi zaplemla količin žita, ki so se neupravičeno obdržale ali nedopustno odsvojile.

Ljubljana, dne 12. avgusta 1941-XIX.

Visoki Komisar Emilio Grazioli

La limitazione alla circolazione degli automezzi

Poiché son stati rivolti numerosi quesiti in materia di limitazione di circolazione, si rende noto che le disposizioni di cui al Bol. Uff. n. 56 del 12 luglio 1941-XIX non si applicano agli autocarri adibiti a trasporto di merci. Gli autocarri medesimi possono quindi circolare liberamente anche nelle ore notturne e nei giorni di domenica e festivi come pure possono uscire dalla provincia di Lubiana senza alcuna particolare autorizzazione. Sugli autocarri medesimi è vietato il trasporto di persone ad eccezione di quelle addette al carico e scarico della merce e del proprietario della merce.

Omejitev prometa z motornimi vozili

Ljubljana 16. avgusta.

Zaradi številnih vprašanj glede omejitve prometa z motornimi vozili se objavlja, da odredbe, objavljene v Uradnem listu št. 56 dne 12. julija 1941-XIX ne veljajo za motorna vozila, ki se uporabljajo za prevoz blaga.

Ta motorna vozila so lahko svobodno v prometu tudi v nočnih urah in ob nedeljah in praznikih in morejo zapustiti ozemlje Ljubljanske pokrajine brez posebnega dovoljenja. S temi motornimi vozili je prepovedana vožnja ljudi razen onih, ki nalagajo in razlagajo blago in razen lastnika blaga.

Dodatni deleži testenin in riža za težke delavce

V najkrajšem času stopijo v veljavo predpisi glede razdeljevanja dodatnih deležev testenin in riža gotovim vrstam delavcev, ki opravljajo naporna dela.

Zato »Prevoz« poziva občine, da pravočasno zberejo tozadevne prijave, ki jih morajo prizadeti trdke oddati do 20. t. m. v smislu navodil, ki so bila objavljena s posebnim okrožnico.

»Prevoz«, Prehranjevalni zavod Visokega Komisarjata za Ljubljansko pokrajino,

Gospodarstvo

Uveljavljanje italijanskih carin za važne surovine in polizdelke

Že v petkovi številki smo poročali, da je Visoki komisar ustregel potrebam industrije in delavstva s tem, da je izdal odredbo, s katero se za nekatere surovine in polizdelke uveljavljajo namesto carinskih postavk iz bivše jugoslovenske tarife postavke italijanske carinske tarife, ki je v tem pogledu mnogo liberalnejša. Carinska tarifa bivše kraljevine Jugoslavije predpisuje visoke zaščitne carine za številne industrijske surovine, zlasti za one, ki so se izdelovale na področju bivše Jugoslavije. Nadaljnje pobiranje teh carin je prizadelo ona podjetja, ki so sedaj navezana na uvoz teh surovin. Visoki komisar je zaradi tega že v posameznih primerih odobril carinsko prostost za nekatere surovine, kakor n. pr. za cement, apno in premog. Pa tudi nekatere druge stroške so obutile visoke carine pri uvozu surovin. Zato pomeni nova odredba za mnoga industrijska podjetja bistveno olajšanje.

Z odredbo Visokega komisarja, ki je objavljena v »Službenem listu za Ljubljansko pokrajino« od 13. avgusta, so uveljavljene za 35 blagovnih postavk italijanske carine. Odredba se glasi:

Postavke carinske tarife bivše kraljevine Jugoslavije št. 6, 38/2, 40, 32/1 in 2, 77, 83, 100/4a, 108, 147/1a in b, 156, 288/1 in 2, 441/2, 442/1b, 3 in 5, 445/1a, 537/1a, b in c in 551 se spreminjajo takole (carina je določena v lrah od metrskega stota):

Ječmenov slad: 36.70; konoplja surova: prosto; konoplja česna: prosto, konopljevo tulje: prosto; hemelj: prosto; cikorija

in vsi drugi kavni nadomestki, suhi: prosto; rogovi, kosti in druge sorodne snovi: prosto; kolofonija: 7.35; tkalski klej in lep na podlagi krompirjevega in drugega škroba: 58.70; dekstrin: 79.30; kaolin: prosto; boksit: prosto; papirna masa, prirejana: a) mehnično: prosto, b) kemično: prosto; karton (lepenka), navadni: 1) nebarvan in ne satiniran: 27.52, 2) barvan v snovi, nesatiniran: 33.03, 3) satiniran: 52.80; fini karton (lepenka): 1) bel ali barvan v snovi: a) neprevlečen: 73.40, b) prevlečen: 102.80, 2) barvan, posrebljen, polzlačen ali poslikan: 176; papir, bel ali barvan v snovi: 1) neprevlečen: a) ne črtan: 45.90, 2) prevlečen: 102.80; navadno žice in jeklo valjano na gorko v gladko pločevino, tudi prevrjeno, surovo ali oksidirano, debelo: a) 4 mm ali več: 43.70, b) 1.5 mm ali več, toda manj kot 4 mm: 59.10, c) 0.6 mm ali več, toda manj kot 1.5 mm: 66.80, d) 0.4 mm ali več, toda manj kot 0.6 mm: 77.10, e) pod 0.4 mm: 82.60; listi za žage: A. krožni: 1) debeli nad 4 mm, s premerom: a) nad 40 cm: 165, b) nad 10 cm do 40 cm: 257; B. trakasti, široki: 1) nad 30 mm: 183.50, 2) do 30 mm: 192.50; C. drugi, tudi montirani, široki: 1) nad 80 mm: 147, 2) nad 30 mm do 80 mm: 220, 3) nad 20 mm do 30 mm: 275, 4) do 20 mm: 367.

Na gornje blago se plačujejo notranji davki za izdelavo, prodajo in potrošnjo po doslej veljavnih predpisih.

Ta naredba stopi v veljavo z dnem objave v »Službenem listu za Ljubljansko pokrajino« (13. avgusta).

Plačevanje taks v gotovini namesto v kolkih

Vsem davčnim uradom in glavnim oddelkom ter oddelkom finančne kontrole na področju Ljubljanske pokrajine.

Finančna direkcija v Ljubljani je poslala vsem davčnim uradom in oddelkom finančne kontrole v Ljubljanski pokrajini naslednje okrožnico:

Zaradi velikega povpraševanja po državnih kolkih je nastalo občutno pomanjkanje teh taksnih vrednotnic. Zato je dovoljeno, da se smejo takse za vloge, zapiski, račune, razna sodna dejanja itd., ki bi se sicer morale po zakonu o taksah in po zakonu o sodnih taksah plačevati v kolkih, dokler traja to pomanjkanje, izjemoma plačevati v gotovini. Pripominjamo, da se nova emisija državnih kolkov v lirske valute že pripravlja. Glede plačevanja taks v gotovini namesto v kolkih velja naslednji postopek:

Sodišča naj sprejemajo takse za vloge, zapiski, sodna dejanja itd. v gotovini ter naj pobrane takse zabeležijo na tiskovni »popis taks«. Ti popisi taks v dvojniki naj se nato s pobrano takso v gotovini pošljejo pristojni davčni uradi, ki bo na duplikatih popisa taks potrdila plačilo taks z navedbo zaračunanih podatkov. Ta potrjen duplikat se po vrnitvi vloži v sodni spis v dokaz, da so bile takse v redu plačane in pobrane.

Pri upravnih oblastvih in ostalih uradih naj se takse na enak način pobirajo v gotovini. Ti uradi naj naložijo seznam v gotovini pobranih taks. Na vlogah, zapisnikih itd. se naj zabeleži, pod katero redno številko seznama ter v katerem znesku je bila taksa plačana. Od časa do časa naj se ti seznamni s pobrano takso v gotovini pošljejo pristojnim davčnim uravam, ki bodo na seznamu zabeležili podatke zaračunavanja odvedenih taks.

Računska taksa po tar. post. 34. taksnega zakona se naj prav tako plačuje v gotovini. Obrtniki in trgovci naj v to svrhu predložijo davčni uravi golice računov, na katerih bodo uprave potrjevale, v katerih zneskih se je plačala računska taksa za posamezne račune.

Upravna oblastva in sodišča bodo o prednem obveščena preko Visokega komisarjata za Ljubljansko pokrajino in Apelacijskega sodišča.

Gospodarske vesti

— Dobra letina oliv. Kakor je znano, je bila lanska letina oliv v vseh sredozemskih državah zelo slaba, kar je neugodno vplivalo zlasti na oskrbo teh držav z jedilnim oljem. Po informacijah iz posameznih sredozemskih držav pa bo letos letina prav obilna. Zlasti v Italiji pričakujejo mnogo večji pridelek, nego v prejšnjem letu. V letu 1939/40 je Italija pridobila 3.2 milijona metrskih stotov olivnega olja, lani pa je bil pridelek za 40 % manjši. Oblastva so napravila številne ukrepe za zboljšanje olivnih kultur, katerih uspeh je letos že viden. Poskusi so pokazali, da daje olivno drevo pri pravilnem gnojenju in obrezovanju tudi trikratni normalni pridelek. Sedaj bodo oblastva enako akcijo za izboljšanje olivnih kultur izvedla tudi v Dalmaciji.

— Razdelitev vagonov bivših jugoslovenskih železnic. Na Dunaju je bila te dni meddržavna konferenca, ki se je pečala z vprašanjem razdelitve voznega parka bivših jugoslovenskih železnic. Hrvatski delegat državni tajnik Marković je po povratku z Dunaja izjavil, da bo vprašanje razdelitve voznega parka za Hrvatsko ugodno rešeno.

— 1 kuna = 3 leji. Po novem trgovinskem sporazumu, ki je bil te dni sklenjen med Hrvatsko in Romunijo, je klirinški plačilni promet med obema državama urejen tako, da je določen stalni obračunski tečaj 1 kuna = 3 leji. Hrvatska bo izvažala v Romunijo tanin, magnezit, železno rudo in druge rudarske proizvode, uvažala pa bo iz Romunije predvsem mineralno olje in derivate mineralnega olja.

— Izgraditev hrvatskih luk. Hrvatski minister za javna dela Bulić je izjavil, da bo Hrvatska v zvezi z obnovitvenim programom uredila dve moderni luk, in sicer v Gružu pri Dubrovniku in v Pločah, nedaleč od izliva Neretve.

— Gospodarske vesti iz Srbije. Iz Beograda poročajo, da je začasno urejeno vprašanje prijave vojne škode. Uradno je bil objavljen poziv, po katerem morajo prizadeti v dveh mesecih pri pristojnih sodiščih predložiti prijavo o nastali vojni škodi. Sodišče je pristojno tudi za ugotovitev in cenitev škode. Za prijavo in ugotovitev škode je odločilno prejšnje stanje na dan

5. aprila 1941. Rekvizicije se ne smatrajo kot vojna škoda. Nadalje je izdan predpis, da se izterjava davčnih dolgov v Srbiji odloži do konca leta 1941., kolikor se davki nanašajo na imovino, ki je bila v vojni poškodovana ali bila poškodovana ob eksploziji v Smederevu. — Srbska vlada je odredila, da se sme na področje vojaškega poveljstva v Srbiji uvoziti brez carine blago, ki je bilo v Jugoslavijo uvoženo in ocarinjeno pred 6. aprilom t. l., če gre za blago, ki se v Srbiji ne izdeluje. Ta olajšava velja za dva meseca. — V bližini Arandjelovca sta bila te dni otvorjena dva premostovanja, od katerih izkorišča enega Sumadinska kreditna banka v Arandjelovcu, druga pa beogradska družba Oplenac d. d.

— Pridobivanje olja iz žira. Za kritje potrebe tehničnih masoč nameravajo v Srbiji zbirati žir, ki vsebuje 20 do 40% olja. Na ta način bodo laje pridobili na leto okrog 1000 ton tehničnih masoč.

I biglietti ferroviari per le vecchie provincie

Dal 10 c. m. i viaggiatori in partenza da località della provincia di Lubiana o delle zone annesse alla provincia di Fiume e diretti a stazioni ferroviarie, entro i vecchi confini, possono acquistare, sia presso le stazioni sia presso le Agenzie C.I.T. della provincia o delle zone suddette, un unico biglietto valido per tutto il percorso, tanto seguendo la via chilometricamente più breve quanto le deviazioni ammesse rispetto a tale via più breve.

Non occorre più quindi, munirsi, come per il passato, di biglietto valido soltanto sino a Postumia o Fiume e ivi chiedere altro recapito di viaggio per la località di definitiva destinazione.

Può essere acquistato un unico biglietto, non valido, naturalmente, per la traversata marittima Civitavecchia—Olbia, anche per le stazioni ferroviarie della Sardegna.

Kronika

Medicinska klinika posluje

Medicinska klinika v Ljubljani začne s sprejemanjem bolnikov v ponedeljek dne 18. t. m. Bolniki se sprejemajo preko ambulanc medicinske klinike, ki se nahaja v novem paviljonu na Zaloški cesti št. 2. Ambulanca posluje razen ob nedeljah in praznikih vsaki dan dopoldne od 10. do 12. — Predstojnik medicinske klinike prof. dr. Karlo Lušicky.

* Službeni list za Ljubljansko pokrajino z dne 13. avgusta prinaša navedbe Visokega Komisarja o ureditvi uporabe in prodaje žitnega pridelka, o določbah za uvedbo in voditev registra prebivalstva v občinah Ljubljanske pokrajine in o spremembah nekaterih postavk carinske tarife.

* G. Stanko Prek, naš znani virtuoz na kitari, je bil na državnih glasbeni akademiji v Monakovu z odličnim uspehom diplomiran iz kitare, Cestitamo!

* Poroka. V Oslju sta se poročila g. Avgust Petrišič, meščanskošolski učitelj v Ljubljani, in gđc. Marija Korenova, meščanskošolska učiteljica v Ljubljani. Iskreno čestitamo!

* Lepo je tam doli krog Velikih Lašč. Pišejo nam: V razširjenih dolejških gozdovih, na vrhovih gričev in gorskih slemen ležijo nepozabne vasi, krasne izletne in razgledniške točke. Jutrnji vlak te popelje iz Ljubljane do majhne postojanke Ortnek, kjer po vožnji skozi gozdove izstopiš veselo razpoloženo. Od postaje zavije pot na desno in pri ortneškem kovaču na levo v krasen smrekov gozd. Lepa, nekoliko napeta cesta te pelje mimo razvalin ortneškega gradu na Sv. Gregorja, kjer se ti odpre prekrasen razgled proti jugu na sodraško dolino, proti severu pa na trg Velike Lašče s svojimi holmi, katerega obkrožajo vasi Velika Slevica z znano cervkijo iz Stritarjeve pesmi »Turki na Slevici«. Na obzorju leži Kurešček in Sv. Ahec, vmes vidiš mesto Ljubljano. Na severo-vzhodu pa stoji Kamniške planine. V vasi Sv. Gregor, ki šteje 16 hiš, vidiš na šolskem poslopju vzdano spominsko ploščo ljudskega voditelja dr. Janeza Eiv. Kreka, ki se je tu rodil leta 1865. Po kratkem odmoru se podaš po Slemenih do vasi Male Slevice, kjer na državnih cesti lahko vstopiš na Pečnikarjev avtobus in te popelje v Ljubljano, ali pa nadaljuješ pol ure peš do postaje Velike Lašče, kjer si lahko ogledaš eno najlepših podeželskih cerkev Marijinega rojstva in pred njo Levstikov spomenik. Po krasnem izletu se zadovoljivo vrneš v Ljubljano.

* Dr. Bajce Oton. »Poškodbe in njihovo zdravljenje.« Okrožni urad za zavarovanje delavcev v Ljubljani je izdal delo primarija dr. Otona Bajce »Poškodbe in njihovo zdravljenje«. Delo obsega 84 strani in ima tudi 17 slik in röntgenogramov. Obsežna tvarina je strnjena v pregleden priročnik, ki bo tako praktičnemu, kakor tudi bolniškemu zdravniku omogočil hitro in točno orientacijo v vsakem posameznem primeru. — Knjiga se dobi pri OUZD v Ljubljani, oziroma pri njegovih poslovalnicah v Kočevju in Novem mestu ter stane 10 lir.

* Železniški promet med Italijo in Hrvaško se bo razvijal preko obmejne postaje Buzjanci. Ker na tej progi brzi vlaki ne obratujejo, do nadaljnjega med Hrvaško in Italijo ne bo ekspresnega prometa.

* Dijaški internat učiteljski dom Ljubljana-Siška, Zibertova ul. 27, sprejema za šolsko leto 1941-42 dijake na stanovanje po zmerni mesečni oskrbnini. Poleg prehrane skrbi dom tudi za pranje perila. Dijaki so vedno pod nadzorstvom prefektov, ki jim pomagajo pri učenju. Pojasnila in prospekte daje uprava. Oglašite se za nje v domu odnosno pišite, da vam jih pošljemo. Se priporočam za prijave. Ljubo Dermelj, upravnik.

* Vpis na Drž. trgovsko akademijo v Ljubljani. Prijave za vpis v I. razred sprejema direkcija do 28. avgusta. Sprejemni izpit iz francosčine za absolvente meščanskih šol je ukinjen. Popravni izpit bodo 30. avgusta po sporedu, ki je razglašen na uradni deski. Vpisovanje v vse štiri razrede bo 1. 2. in 3. septembra od 9. do 12. ure. Podrobnosti na uradni deski.

* Prijave za vpis na Abiturientski tečaj Trgovsko-industrijske zbornice na Drž. trgovski akademiji v Ljubljani sprejema direkcija Trgovske akademije vsak dan do 27. septembra. Predavanja se prično 1. oktobra ob 8.

* V času zamenitve je nepotujočemu občinstvu prepovedan dostop na kolodvor. Od 14. t. m. je v veljavi odredba Generalne direkcije državnih železnic, da se osebam, ki ne potujejo z vlakom, v času zamenitve prepoveduje dostop na kolodvor.

* Prvi hrvaški prostovoljec padel na ruskem bojišču. Iz Zagreba poročajo, da je v bojih proti rdeči armadi na vzhodnem bojišču, v kateri je že posegla tudi legija hrvaških prostovoljcev, padel letalec-lovec, nadporočnik Ivan Bubčić. Hr-

vatski dnevniki posvečajo rojaku, ki je na daljnem bojnem polju padel za obrambo neodvisne Hrvatske, tople spominske članke.

* Hčerki v spomin je zgradil šolo za milijon lir. V Canneru živi inženir inž. Bruno Henka, ki mu je nedavno umrla hčerka-edinka. Da bi počastil njen spomin, se je inž. Henka odločil, da mestu, v katerem biva šele nekaj let, pokloni novo šolsko poslopje v dar. Nova šola, za katero je mecen že dal izdelati načrte ter so jih pristojna oblastva tudi že odobrila, bo pravcata moderna palača in bo stala en milijon lir.

* Žrtve ljubosumnja. Sredi Verone se je odigrala ljubezenska tragedija, katere žrtev je postala Ana Tundo, žena krošnjarja Amedea Simeonija. Maloporočnica — ni še dolgo tega, kar sta stopila pred oltar — sta stanovala v hiši krčmarice Matilde Sartorijske. Te dni je prišel v Verono Lorenzo De Matteis, iz istega kraja kakor Ana doma, ki je bil do ušes zaljubljen vanjo in ni mogel prenesti, da se je poročila z drugim Našel jo je na cesti in jo pregovoril, da ga je pustila s seboj v stanovanje. Hišna gosposinja je opazila, da ima mlada žena obisk, in se je čudila, kako da gost še po nekaj urah ni odšel. Klicala je Ano, a ker ni dobila odgovora, je v strahu, da se je nekaj zgodilo, obvestila policijo. Vdrl so v sobo in našli mlado ženo mrtvo. Ljubosumni fant ji je z britvijo prerezal vrat, a ko se je ruval s svojo žrtvijo, se je tudi sam ranil na vratu. Nesrečno mlado ženo so položili na mrtvaški oder, njega pa so prepeljali v bolnico, kjer so mu dali transfuzijo krvi, zdaj pa karabinjerji strážijo njegovo posteljo, dokler ne okreva, da bo izročen sodišču.

* Nesreča v kovačnici. V bolnico Kraljice Helene v Trstu so pripeljali 69letnega kovača Mihaela Kureta, ki se je med delom v kovačnici ranil v trebuh. — Prav takoj je morala v bolnico šiltna zasebnica Marija Pavletič iz ulice Battaglia v Trstu, ki je na cesti padla tako nerodno, da si je zlomila levo ključnico.

* Uporaba riževih plev. Ministrstvo za poljedelstvo je odredilo, da se od 15. avgusta dalje riževe plev ne smejo letiti niti kako drugače predelovati in je njih prodaja poslej v vsaki obliki prepovedana. Ministrstvo je izdalo ta ukrep v stremiljenju po čim smotnejši uporabi riževih plev za krmo.

* Smrt na železniški progi. V okolici Maccarese pri Rimu se je na železniški progi Livorno-Rim zgodila huda nesreča, ki je zahtevala življenje 37letnega Ameriga Bussija. Hotel je prekoračiti progo, ko je pridrvel vlak v smeri iz Livorna in ga je zgrabila lokomotiva. Strojevodja je vlak takoj ustavil, ko je opazil nesrečo, in spremeno osebo je prihitelo na pomoč, vendar je bilo vse prizadevanje zaman. Bussi je bil na mestu mrtev.

* Nič več povrtine na dom. Pristojna oblastva so izdala stroge odredbe, da se v bodoče povrtina ne sme več prodajati na dom. Vsa nakup zelenjave in ostalih vrtnih ali poljskih pridelkov se sme izvršiti izključno le na trgu ali v trgovinah te vrste.

* Sreča v nesreči. Te dni je 19letni mehanik Stanislav Kolenkovič iz Slap pri Idriji napravil izlet v okolico, ki bi ga bil kmalu veljal življenje. V strmeh bregu ga je zvalila lepa ciklama, da bi jo utrgal, a ko se je povzpel do cveta, je izgubil ravnotežje in začel z vso silo drsiti po strmini, pod katero je zeval globok prepad. Preletel je že nekaj metrov, ko se je po srečnem naključju zadel ob močno, staro drevo v bregu in se ujel. Tako je drzni plezalec odkupil življenje le z majhnimi poškodbami na glavi.

* Cene na živilskem trgu v Trstu. V notici, ki smo jo pod tem naslovom objavili v petek, je bila po neljubih pomoti, ki se je v naglici primerila našemu poročevalcu, navedena cena breskev za ceno rib, kar s tem popravljamo.

* Poziv srbskim odmetnikom. Ministrski komisar za notranje zadeve v Beogradu je objavil naslednji poziv: Bodisi da so zapeljani po inozemski propagandi, bodisi da so pod vplivom komunističnih in defetističnih agentov, bodisi zavoljo drugih zmotnih nazorov so nekatere osebe — deloma iz neupravičenega strahu, deloma iz kakih drugih neutemeljenih razlogov — zapustile svoja stalna bivališča ter se skrivajo po gozdovih in drugih zatočiščih. V sporazumu z nemškimi oblastmi se vse take osebe pozivajo, naj se v teku osmih dni vrnejo domov in naj orožje, če ga imajo, izročijo krajevnim oblastvom. Takšni povratniki bodo puščeni na svobodi. Tisti pa, ki se v imenovanem roku ne bodo javili, se bodo smatrali za roparje in bodo nagrade razpisane na njihove glave.

* V živo apno je padel. V gorško bolnico so pripeljali malega, komaj triletnega Ivana Severja iz Rifenberga, ki se je doma igral okrog hiše, pa je po neprevidnosti

razglablja na kakih 25 straneh belotni problem nadarjenosti, posebej se pa bavi s psihotehničnim ugotavljanjem nadarjenosti in kritizira nekatere pretiranosti, ki so v zvezi z novimi metodami. Posebno obširno razpravlja prof. Ozvald o vprašanju, kdo je sposoben za srednjo šolo? Ta izvajanja se nam zde tako zanimiva tudi za širše občinstvo, da se bomo kmalu vrnili k njim z obširnejšim izveščkom.

Dr. Stanko Gogala objavlja besedilo predavanja »Smisel sodobnih pedagoških prizadevanj«. Znani pedagoški pisatelj prikazuje posamezne smeri v sodobni pedagogiji in zagovarja čim večjo življenjskost šole.

Prof. dr. K. Ozvald je prispeval nadaljnjo razpravo: »Spoznavanje in razumevanje otroka.« Pisec obravnava probleme dednih zadržkov, miljeja (to besedo prevaja: obližje), razvojne stopnje in usode. Na sodobno strokovno in poetično slovitvo se naslanjajo razprava utegne zanimati tudi stare.

Med kulturnimi obletnicami se dr. V. Brumen spominja Sloška in J. E. Kreka — obeh s pedagoškega vidika in ob upoštevanju zaslug, ki sta si jih pridobila teoretično ali praktično za slovensko kulturno politiko ali vzgojstvo v najširšem smislu. Slede članki o štiridesletnici gluhohearnice v Ljubljani (Fr. Grm), o Sloškovi družbi (dr. J. Demšar), o »Vrtcu

zašel v bližnjo jame, v kateri so bili zidari pripravlili živo apno. Padel je v jami in dobil nevarne opekline po vsem životu.

Iz Ljubljane

u— Delo na Gradu. Poleg lepo urejenih šens, kilopskega zidu in pripravljalnih del na samem grajskem poslopju so bila dovršena dela tudi na tako imenovanih malih šancah tik za poslopjem. Pri grajski gostilni, desno od bele ceste do šanc, je senčnat gozdiček, ki se razteza tudi po pobočju. Sredi gozdiča je odprta jasa, kamor vodi pred zeleno travo speljana pot. Najvišji del jase je bil lepo urejen, pobočja ugojena in posejana s travo. Na najvišji del vodijo široke kamnite stopnice, v hladni senci pa so udobne klopi. Od malih šanc je speljana prijazna pot do pravih šanc in prastarega zidu.

u— Ceste celega mestnega okraja tlakovane in urejene. Cestna dela na Napoleonovem trgu in okrog njega naglo napredujejo. Dela pa so zavzela znatno večjo obseg, kakor bi bil kdo pričakoval. V kratkem bo vsa mestna četrta tlakovana in urejena. Cestišče večjega dela trga je že tlakovano z drobnim gručem, vrhno plast pa zalivajo s katroanom. Kakor Vegovo ulico, so tudi Napoleonov trg naprej preorali s posebnim plugom. Vzoredno s cestnišči urejujejo tudi pločnike, tako da bodo tekoča dela trajnejše vrednosti. Ozki hodnik za pešce na nasprotni strani Križank bo znatno razširjen in prilagojen pločniku pred novo univerzitetno knjižnico. Razumljivo je, da bo obenem urejena tudi kanalizacija. Deia na Emonski cesti od Napoleonovega trga do oglja Cojzove in Aškerčeve ceste so tudi že v teku. Tudi tu bo urejen desni hodnik in temeljito tlakovano cestišče. Podobne ureditve čaka še del Ceste 29. oktobra in Gosposke ulice od Turjaške do trga. Dela na Turjaški cesti, ki veže Vegovo ulico z Novim trgom v razni črti z Gregoričevim, so že v teku. Cestišče je prekopano in postavljeni so kameniti robniki za pločnik ob novi palači knjižnice. Hodnik bo asfaltiran, cestišče pa tlakovano in katanizirano ko Vegova ulica. Dela hitro napredujejo in bodo kmalu končana. Dostaj sta bili tlakovani Vegova in Peterlova cesta, ki veže prvo z Gosposko ulico, in Gosposka ulica od Kongresnega trga do Turjaške ceste odnosno Novega trga. Čim bodo dovršena dela na Napoleonovem trgu, preostale delu Gosposke ulice, Turjaške in Emonske ceste ter Ceste 29. oktobra, bo urejena cela četrta in na ta način povezani že urejeni deli mesta od Aškerčeve in Cojzove ceste do Kongresnega trga in od tu dalje v eno celoto. Vegova ulica pa bo postala važna prometna žila. Pri delu je zaposlen najtežji parni valjar v Ljubljani, ki tehta 18 ton.

KIS ZA VLAGANJE sočivja znamke »VLACET«, priznani dober — prodaja DROGERIJA K A N C, LJUBLJANA, ZIDOVSKA ULICA ŠT. 1

u— Mestno zdravniško dežurno službo bo opravljal od sobote od 20. do ponedeljka do 8. mestni višji zdravnik dr. Marjan A h č in, Korytkova št. 18, telefon 36-24.

u— Dr. Fr. Debevec redno ordinira. (—)

u— Zobni zdravnik dr. Egon Bassin (—) spet redno ordinira. (—)

u— Izgubile so se inkasne knjige. Pošten najditelj naj jih odda proti primerni nagradi na policiji ali v upravi »Jutra«.

u— Strojeopisni tečaji — novi — se prično 18. avgusta. — Zahtevajte prospekt: Christofov učni zavod, Ljubljana, Domo-branska 15.

u— Pouk italijanščine in konverzacio nudim po dogovoru. Cenjene ponudbe na oglasni odd. »Jutra« pod značko »Aktualna konverzacija«.

SALON »MODA«

v PRAZAKOVI ULICI
do 1. septembra radi počitnice ne posluje

u— Učiteljski zbor I. mešane ljudske šole v Ljubljani-Vič je daroval 130 lir Učiteljskemu odboru za socialno pomoč namesto venca na grob umrle tovarišice ge. Antonije Stritofove. Iskrena hvala!

u— Peruška ulica se sedaj imenuje prejšnja Mišičeva ulica po zaslugi slovenskem jezikoslovcu, prevajalcu in kulturnem pisatelju prof. Rajku Perušku, ki je bil rojen v Ljubljani 17. januarja 1854. ter je umrl 25. februarja 1917 na Dunaju pri svoji hčerki. Pisal je v »Kres« in »Ljubljanski zvon« naprej o življenju v Bosni, a ko je bil profesor v Novem mestu, je sodeloval pri Krajčevi »Narodni biblioteki« ter priredil ponatis »Kranjske Čebelič«, zbral spise in opisal življenje priljubljene ljudskega pisatelja Anrejkovega Jožeta, prav tako pa tudi slavni »Gorski venec« vladike Petroviča Njogoša ter več

(Krista Hafner), o stoletnici gajice v slovenski knjigi (Tine Logar), o stoštridesletnici Prešerna (dr. Ozvald) in o osem-desletnici Mohorjeve družbe (dr. M. Rupel).

V rubriki In memoriam se Gustav Šilih spominja hrvaškega pedagoga Stjepana Matičevića, K. O. pa švicarskega vzgojskega pisatelja Edouarda Claparèda. »Majši doneski in poročila« prinašajo razne zanimive prispevke. Tako piše Etbin Bojc o vzrokih slabih uspehov v srednji šoli, Anica Cernof o obdobju kultiviranja učiteljev, dr. Rudolf Kolarič o pouku materinščine v ljudski šoli, Miloš Ledinek o strukturi izobraževalne dobrih in slabih šol, K. O. o »Slovenski slovnici III.-IV.«, Ludovik Puš o knjižstvem tisku, Andrej Šavli o šoli in otrokovem narečju, Mirko Vauda pa o podpiranju nadarjencev.

S tem je vsebina Pedagoškega zbornika izrpana. Ob koncu je samo še upravnostni vestnik SŠM s pregledom poverjenosti.

Zbornik je — prav kakor vrsta prejšnjih letnikov — uredil univ. prof. dr. K. Ozvald, ki je v teku svojega dolgoletnega pedagoškega delovanja vseskrat sodeloval z ljudskošolskim učiteljskim in skrbel za povzdigo naše osnovne šole, zavdač se, da je tu začel in največje področje za vse prenosne vzgojstva, in da se predvsem tu vgaja narod.

SPECIALIST ZA OČESNE BOLEZNI

dr. Ivan Koklič
je preselil ordinacijo in ordinira
v Beethovnovi ul. 14/I. (palača Dunav)
od 9. — 12. in 3. — 5.

prevodov. Posebne zasluge je pridobil za našo bibliografijo ter svoja načela uveljavil v lastnih letnih bibliografijah za leto 1893. do 1898. Prav zanimivi so njegovi potopisi na Učko goro in Hrvaško primorje, zlasti je pa vsestransko opisal Sicilijo, vendar je pa objavil samo opis pote od Brindisija do Messine v nemščini. Za srbske in hrvaške publikacije je poročal o vseh naših pomembnejših prosvetnih in književnih dogodkih. Posebno zanimiv je njegov spis ob 600letnici Dantejeve »Divine Comedie«, ko je v »Ljubljanskem Zvonu« pojasnil nekaj mest te pesnitve, ki se tičejo našega naroda. Kot predsednik Pisateljskega podpornega društva je objavil svoje nazore o varstvu literature in umetnosti, a znanstveno se je največ udeleževal v jezikoslovnju ter raztolmačil tudi mnogo imen naših krajev. Profesor Rajko Perušek je na gimnazijah v Novem mestu in Ljubljani, kjer je poučeval 20 let, vzgojil generacijo naše inteligence ter si pridobil s svojim delovanjem na jezikovnem in sploh kulturnem polju toliko zaslug, da je po njem v njegovem rojstnem mestu Ljubljani popolnoma po pravici imenovana ta z brestovim, ne pa gabrovim drevoredom okrašena ulica. Toliko, da bodo javni razlagalci uličnih imen spoznali tega znamenitega Ljubljančana ter ločili brest od gabra.

OD TORKA 29. AVGUSTA DALJE VESELI TEATER Z NOVIH PROGRAMOM! ZACETEK OB 20. URI

u— Nekaj za naše brezposelne ali invalide. Znano je, da ima Ljubljana rekordno število kolezarjev, saj se vozi na koleših staro in mlado, ženske in moški. Med drugim se opravlja skoro vsaka pot na kolesu. Tako opazimo dolgo vrsto koles, naslonjenih ob zidovih marsikaterega urada, pri mnogih pa stoji celo stojala za shranitev čakačih koles. Dan na dan čitamo, kako izginjajo izpred naših lokalov kolesa, ki jih puščajo nezavarovana nekateri njihovi lakohoverni lastniki. Spričo tega pred sodiščem, v okrožnem uradu, pred bolnišnico ali pa na trgu naletimo na tako imenovane čuvaje koles, ki za malenkostno nagrado prevzemajo kolesa v shrambo, dokler se njih pravi lastnik ne oglasi. Več takih nagrad se v nekaj urah nabere v prav čedno vsoto. Koliko zelo obiskanih uradov še najdemo, kjer bi se tak varuh koles dobro obnesel? Vzemimo samo glavno pošto, finančno direkcijo, pošto hranišnico, delavski dom, borzo dela itd. Potreba takih stojšč bi se tako sama od sebe pokazala. In po nekaj lir bi marsikateri brezposelni ali invalid lahko spravil v svoj žep, ko bi si znal s pridom urediti svoj »novi poselek«. Poskusite!

u— Zlat obesek išče svojo lastnico. Nekdo je v našem uredništvu izročil majhen, zlat obesek z vdelano štiripersno deteljico in s spominskih napisom na hrbtni strani, ki ga je nekdo izgubil. Lastnici je na razpolago v dnevni redakciji »Jutra«.

u— Zlat obesek išče svojo lastnico. Nekdo je v našem uredništvu izročil majhen, zlat obesek z vdelano štiripersno deteljico in s spominskih napisom na hrbtni strani, ki ga je nekdo izgubil. Lastnici je na razpolago v dnevni redakciji »Jutra«.

u— Zlat obesek išče svojo lastnico. Nekdo je v našem uredništvu izročil majhen, zlat obesek z vdelano štiripersno deteljico in s spominskih napisom na hrbtni strani, ki ga je nekdo izgubil. Lastnici je na razpolago v dnevni redakciji »Jutra«.

u— Zlat obesek išče svojo lastnico. Nekdo je v našem uredništvu izročil majhen, zlat obesek z vdelano štiripersno deteljico in s spominskih napisom na hrbtni strani, ki ga je nekdo izgubil. Lastnici je na razpolago v dnevni redakciji »Jutra«.

Iz Novega mesta

n— Živilski trg. Četrtek živilski trg je bil kljub izredno slabemu vremenu v zadnjih dnevih razmeroma dobro založen. Vedno bolj pa prevladuje na trgu domače sadje, posebno jabolka, s katerimi so se go-spodinje lahko po razmeroma nizkih cenah dobro založile. Tudi sočivja in zelenjave je še vedno dovolj na trgu in tudi cene niso poskočile. Največ je bilo na trgu napredaj stročjeja fižola, ki se je pocenil na 2 liri kg, rdeče pese po 1,20, zelja v glavah po 0,80, ohrova po 1, kumaric 1, čebule 1, špinacije 2,50 in jedlinih buč 0,50. Tudi zelene paprike in kumarice za vlaganje je vedno več napredaj, vendar se posebno paprika drži še vedno visoko in stane 6 lir kg. Domači krompir se prodaja po 1 liri kg. Stalno deževje je bilo zelo koristno za rast gob, ki so jih prinesle okoliške prodajalke v velikih količinah na trg. Izjemoma so prevladovali prav lepi jurčki, ki so se tudi občutno pocenili, dočim je bilo mnogo manj lišček, katere še vedno drže staro ceno 0,80 liri liter. Od mlečnih izdelkov so prinesle prodajalke majhne hlečke domačega sirčka, ki so se prodajali po 0,40 lir komad.

n— Strojno olje prispelo. Po prizadevanju novomeškega skupnega združenja obrtnikov in ziruženja minarjev in žagarjev je prispela te dni v Novo mesto večja količina strojnega olja, katero bo razdeljevala članom obeh združenj trdnika Adolf Pauser. S to pošiljko je zagotovljen posebno mlino moten in popoln obrat, saj baš mlini so zdaj preobloženi z naročili.

n— Zanimiva nogometna tekma. V nedeljo ob 18. bo na Stadionu v Kandiji odločilna finalna tekma za soški pokal med vojaškima enajstoricama inženjerjev in topničarjev 6. polka, ki bo dala letošnjega pokalnega prvaka divizije d'Isonzo. Po tekmi bo poveljni divizije, general Eksc. Romero izročil zmagovalnemu moštvu krasen pokal, igralci pokalnega prvaka pa prejmejo znatne denarne nagrade in 15dnevni izredni dopust.

n— Izprememba v trgovinskem registru. Zaradi opustitve obrata in tihe likvidacije je bila izbrisana v trgovinskem registru »Metla«, trgovska industrijska družba z o. z. v Novem mestu.

n— Restavracija kapiteljske cerkve. O priliki prvega uradnega obiska Visokega komisarja Eksc. Graziolijsa v Novem mestu se je visoki gost izredno zanimal za kapiteljsko cerkev, ki predstavlja največji novomeški umetnostni spomenik. Po nalogu Visokega komisarja se bo te dni sestala v Novem mestu komisija, ki bo izdelala za restavracijo še podrobne načrte in katero tvorijo gg. dr. Mesesnel, inž. arh. Mušič in Gregrič. Predvidoma se bodo pričela najprej dela za osušitev kript, ki leži pod presbiterijem kapiteljske cerkve. Zidovje kript je namreč zelo vlažno in bo potrebno izvršiti drenažo, da se bodo lahko stalno prezračevali zdaj vlažni nosilni zidovi,

ki že ogražajo celotno konstrukcijo presbiterija. Točni načrti za osušitev umetniško in zgodovinsko znamenite kapiteljske kript še niso gotovi in jih bo komisija izgotovila šele po končani preiskavi terena okoli cerkve, nakar se bo takoj začelo osuševanje kript.

n— »VIA MALA« na novomeškem odru. V terek in sredo bodo gostovali v Novem mestu mariborski slovenski gledališki umetniki ter uprizorili Knittlovo štiridejansko dramo »Via mala«, posneto po istoimenskem romanu. »Via mala« nam predločuje moralni konflikt med človeško vestjo in v zakonom, s katerega premnogokrat zaide sodnik. Delo je režiral prevajalec Peter Malec. Sijljivo bo podala Mira Danilova, gospo Richenaško — Kraljeva, Andreasa Richenaškega — Nakrst, dr. Gutt-knehta — Košuta, nater Laurečevo — Rakarjeva, — Hanno Laurečevo — Starčeva, Micausa Laureca — Košič, Amanna — Blaž ter Annelijo — Boltarjeva. Obe prelatvi bosta ob 19.30 v Prosvetnem domu, predprodaja vstopnic v knjigarni Kralje.

n— Smrtna kosa. V graščini na Ruperčvrhu je v sredo zvečer po daljši bolezni nenadoma preminula gđc. Ana Fabjančič, sestra upokojenega žel. geometra g. Fabjančiča. Pokojna je uživala v vseh krogih smrti priljubljenosti. Na njeno prerano smrtno je mnogo vplival silovit požar, ki je v sredo nasproti graščine upelnil velik graščinski kozolec-dvojnik skupno z vsemi poljedelskimi pridelki. Blag ji spomin, preostali naše sožalje!

n— Težka prometna nesreča. Na cesti iz Trbuč proti Črnomlju je delavec Leopold Cvetkovič iz Trbuč s kolesom dohitel 63-letnega posestnika Janeza Butalo iz Butaraja pri Črnomlju. Vsled prehitre vožnje se je Cvetkovič s tako silo zaletel v Butalo, da ga je prevrnil in si je Butala pri padcu zlomil desno roko. Zdravi se v bolnici usmiljenih bratov v Kandiji.

n— Skupno združenje obrtnikov je preselilo pisarno iz obrtne šole v bivšem Sokolskem domu v bivšo pisarno stavbenika g. Vrhovnika na Ljubljanski cesti 4. V novih prostorih se bodo odslej tudi prirejali vsi pomočniški in mojstrski izpiti za novomeški okraj, v pisarni pa je tajnik vsak dan, razen ob nedeljah in praznikih, od 8. do 14. ure.

n— Vsa pečarska dela prevzema in izvršuje Brezovar Alojz, pečar, Kandija, Šukijetova ulica 28. (—)

Iz Spodnje Štajerske

Dovolj sadja in zelenjave?

Pod tem naslovom razpravlja graška »Tagespost« o zanimivem vprašanju in pravi med drugim:

Med vojno je potreba po sadju in povrtnini v izredni meri narasla. Naravno in razumljivo je, da so se konzumenti po uvedbi racionaliziranja mesa, masti in kruha zatekli k živilom, katerih prodaja ni omejena. Že v zadnjih letih po prejšnji svetovni vojni je konzum sadja in zelenjave po zaslugi propagande, ki je opozarjala na bolj zdravo, vitaminov bogatejšo hrano, zelo narasel, skoraj težko pa si je predstavljati zahteve, ki so jih razmere v času nove vojne stavile na preskrbo sadja in zelenjave.

Ob začetku žetve so se iz vrst konzumentov čule pogoste pritožbe, da se zadostna oskrba še ni uveljavila. Kakor prejšnja, je bila tudi zadnja zima precej ostra. Setev zelenjave se je zato zakasnila in vrzel, ki je nastala na zelenjadnem trgu, je bila neizogibna. Kljub najskrajnejšemu gospodarstvu z zalogami pač ni bilo mogoče nepretrgoma zalagati trga z vsem potrebnim, dokler ni nastopila zakasnela žetev. Na prizadevanje kmetov in vrtnarjev pa je bilo mogoče z majhno zamažo vsaj zdaj željam ustreči. Delo kmetov in vrtnarjev za oskrbo z zelenjavo je treba posebno ceniti, kakaj kakor v vseh ostalih poklicih, je tudi na tem področju primanjkovalo delovnih moči in prav v vrtnarskem in kmečkem poklicu je težje izhajati brez ročnega dela kakor kjerkoli drugje. Kljub po vojni otežkočenim razmeram pa so se lani in letos obdelane površine še znatno razširile, prav tako pa se je povečal tudi donos setve. Vrednost dela pa je prav na tem važnem področju gospodarstva za prehrano zavisna ne samo od človekovega dela in marljivosti, temveč tudi od vremena, od dežja in sonca.

Tako je ostra zima 1939/40 uničila velik del nemškega sadnega drevja. Najboljše jamstvo za kritje potreb je pač lastna proizvodnja. Tega se zavajajo naši kmetje in vrtnarji ter njih odgovorno vodstvo. Možnosti uvoza iz prijateljskih dežel brez dvoma lajša položaj, toda še tako velik uvoz predstavlja samo majhen del količine, ki jo zahteva trg. Kakor proizvajalec napravi vse, kar je v njegovih močeh, da dobavlja dovolj blaga, tako je poskrbljeno tudi za pravično in enakomerno razdelitev. Neposredno racionaliranje, kakršno je uvedeno v prodaji drugih živil, bi pravično oskrbo sicer olajšalo, toda za sajle in zelenjavo ni izvedljivo. Hitra pokvarljivost blaga ne pripušča kupitveje v skladišču, temveč zahteva takojšnjo prodajo. Samo za jabolka in pomaranče, ki se delj časa obdrže, bi se dala izvesti podobna delitev na karte kakor za meso, mast in kruh.

Končno pa zavis od discipline odjemalcev samih, kako naj se vsakomur pravično in zadostno dobavlja sadje in zelenjave. Če posamezna gospodinjstva ne bi poskušala, da se na podlagi dobrih zvez založe z izrednimi količinami in na ta način ne bi zavajala proizvajalca, da nekatere količine svoje pridelke odtegne prodaji, bi se

Gozdovnik Janez

Kdo je mož, ki tak pogumno,
spešno brede čez vodo?
O — to je gozdovnik Janez,
ki je mestu dal slovó.

da bi v gozdu se okrepil,
užival sonce, vodo, zrak,
v senci bukev, smrek ponosnih
znébil mestnih se navlak!

Poln nahrbtnik sname z rame,
oči róko se poda —
srajco v kot, pod pógrad čevlje —
in je že kakor doma!

Striček Rob, možek gozdovni,
mu poda jesénov lok.
V tarčo strelja kot za stavo —
dečko ni nerodnih rok!

Rdeči Volk, molčeči gazda,
zbirat ga uči suhljad.
»Če brez drv bo ognjišče,
nas lahko zaloti glad!«

Góri v seči so maline —
v gozdnem listju polno gob...
Gozdne sadeže nabirat
ga odpelje striček Rob.

Tam v tolmunu bistré reke,
tam popoldne je živžav!
Kakor žaba plava, skače
Janezek — nepridiprav!

A zvečer — o, hruške laškel —
to pa fantu ne diši:
treba je oprat menažke,
kotla pa se mast drži

in nikakor strani noče —
hu, ta kotel je zaklet!
Nu, pa vse nič ne pomaga —
očka pač zahteva red!

Noč je, treba bo pod kožo!
Belih pernic v koči ni...
Vendar na dišečem senu
mladi mož krepko zaspi.

Mlado Jutro

Listnica uredništva

Postojnski: Rok sem zamudil. Če morete, sporočite novi naslov, ali pa se v petek popoldne med 16. in 17. uro zglasite v naši redakciji. Lepo Vas pozdravlja

★

Uganke in križanke v zadnjih številkah so pravilno rešili: Mirjana Bulatovič, dijakinja v Ljubljani, Andrej Babnik, dijak v Ljubljani, Breda Jerančič, uč. IV. razr. v Žužemberku, Milan Flere, dijak gimn. v Novem mestu, Matjaž Hae, dijak II. realne gimn. v Ljubljani.

★

O. K.: Križank zdaj ne morem porabiti. Prostor je tako omejen, da se morajo vrli ugankarji pač zadovoljiti z običajno »Jutrovo« nedeljsko križanko. Kratke uganke in prosti spisi dijakov pa so zmerom dobro došli.

Počitniška pustolovščina

Naši prijatelji so se z ovo vneto lotili dela, in kmalu je bila luknja tolikšna, da so razločno zagledali pred seboj hodnik obložen z velikimi kamni. Z žepno svetilko so se spustili vanj; ker pa je bil zelo nizek, so se morali plaziti po vseh štirih. Toda že po nekaj metrih so se stene razmaknile v prostorno votlino.

Morda so bili kdaj v tej kameniti votlini spravljani zakladi, a zdaj ni bilo o njih ne duha ne sluha več. Go-

tovo je bil Pred našimi prijatelji že kdo drug našel pot v podzemeljsko skrinjarijo, kajti ob stenah so stale vrste kant, za las podobne tistim, ki jih je bilo orožništvo pred nekaj tedni privleklo izpod ciganskega voza. Očitno so se bili tu udomačili tihotapci in si uredili varno skladišče, kajti na koncu votline se je v začudenje dečkov pokazal vhod, ki je bil večje zaprt z vrati iz tramov, prekritimi z zeleno rušo.

S precejšnjim naporom so naši prijatelji odprli ta vrata; nato so zlezli ven in se jeli posvetovati, kaj naj storijo. Ko so se vrnili dol, da bi vsi rešili enkrat pregledali, so zgoraj pri vhodu mahoma začuli porogljiv smeh. »Tako, tako, prijatelji, tu doli ste?« je zaklical oduren glas. »Nu, kar ostanite spodaj in premišljuje o svoji neumnosti!« Nato so se težka vrata zaloputnila in dečki so slišali, kako nekdo vali prednje debele kamne. Ko so previdno zlezli bliže, so razločili strniščast obraz, ki so ga dobro poznali. Bil je eden izmed sumljive dvojice, ki jih je prvi dan srečala v starem Fordovem vozu. A ta čas, ko si je mož, ne sluteč, da so bili dečki prišli v votlino z nasprotni strani, na vso moč prizadeval, da bi čvrsto zadela vhod, so naši prijatelji potihoma zapustili shrambo skozi rov, ki so ga bili sami odkrili, in jadrno izginili v grmovju.

(Dalje prhodnjič.)

Dve praktični jopici

»Praktično« je geslo naših dni... Od vseh reči, ki nam služijo v življenju, zahtevamo v prvi vrsti, da so praktične. Moda gre v tej zadevi še za korak dalje in pravi: Praktična in lepa naj bi bila obleka. In kakor je videti na poslednjih modnih stvaritvah, se ji je združitev teh dveh pojmov tudi posrečilo. Nove jopice, ki jih bomo nosile k jesenskim oblekam in krilom, so kljub svoji elegantnosti vsestransko uporabne. Nosimo jih lahko na deželi kakor v mestu, dopoldne, popoldne ali zvečer. Te jopice so karisto črtaste ali enobarvne, v tem poslednjem primeru pa jih izdelamo iz blaga takšne barve, ki se sklada z večino drugih tonov. Tu gre za srednjesevno ali rjavo barvo v nevtralnem tonu velblodje dlake. Preden pa se odločimo za eno ali drugo blago, moramo dobro premisliti, kakšne obleke in krila bomo nosile v zvezi s takšno jopico, da se ne bi morda pozneje glede izbire barve kesale.

Nove jopice so precej dolge. Če jih opremo s pasom, je dobro, da jih po zadnji modni nekoliko bluzasto ukrojimo, sicer pa naj sledi krajši živetu, kakor je to običajno pri moških jopicih. Majhni reverji, veliki žepi — tudi to je značilno za nove modele. Vse drugo je stvar osebnega okusa in spretnosti šivilje.

Prve jesenske skrbi

Še preden se naseli jesen v deželo, se skrbne mamice mučijo, kako bodo v prvih hladnih dneh oblekle svojo dečo. Saj se dajo mnoge že ponošene obleke uporabiti, podaljšati in sestaviti z drugim blagom. Marsikatera mamina stara jopica se bo letos izpremenila v otroški plašček, mamino staro krilo bo obrnjeno doživelo novo dobo guljenja na šolskih klopih in mnoge bluze se bodo na stare dni pomladile v otroško robo...

Za prehodne dni bo dekletke brez dvoma potrebovale h krilici in k lahki obleki kako jopico. Gotovo se bo našlo kak primerenega v mamini omari. Iz ostankov blaga, ki smo ga uporabile za karirasto krilce, lahko še napravimo reverje in žepke, morda tudi

Moda in dom

pasek in evo: ljubka jesenska jopica je gotova! Za plašč potrebujemo seveda mnogo več tvoriva. Novi otroški plašči so ohlapno krojeni paletoli iz blaga nevtralne barve. Če jim pozimi dodamo toplo podlogo in mičen krznen ovarnik, bo takšen plašček služil otroku do pomladi.

Čas paradižnikov

Brez paradižnikov si skorajda ne moremo več predstavljati našega poletnega jedilnika. Z majhnim trudom in poceni si pripravimo iz paradižnikov zdravo in izdatno jed, če jih razrežemo na kocke, nekaj časa dušimo (v sili tudi brez masti), posolimo in potem pomešamo med nje na koščke narezan kuhan krompir, izdatno začinjemo s sesekljanim peteršiljem. Paradižnikova jed je seveda še mnogo boljše okusa, če ji dodamo vsaj malo na kocke narezane klobase ali malo prekajene slanice...

Krompirjev narastek s paradižniki. Za današnje razmere je to že prava slavnostna pojedina. Namazan model napolnimo s plastjo krompirjevega pirea ali z rezanci, ki so nam ostali od kosila. Potem razpolovimo zrele paradižnike, jih izvrtimo in posolimo. Tri trdo kuhana jajca razrežemo na pokončne polovice, jim izdolbemo rumenjaki in ga zmešamo s kislim mlekom, s soljo, začimbami in kaprami. To zmes napolnimo zopet v jajca, jajca sama pa postavimo v paradižnike, ki jih do polovice zagrebemo v podlago iz krompirjevega pirea. Vse še pokapamo z malo razpuščene masti in postavimo za 15 minut v vročo pečico.

Meso s paradižniki. 250 g poljubnega mesa drobno sesekljamo, pol kilogr. paradižnikov pa narežemo na kocke. Meso hitro prepečemo na masti, nato dodamo paradiž-

nike in vse skupaj dušimo do mehkega. Paradižnikovo meso začnimo s soljo, s papriko in sesekljanim drobnjakom.

Mrzli nadevani paradižniki so priljubljena in okusna večerja. Surove paradižnike izvrtimo in jih napolnimo s krompirjevo ali mešano solato, ki ji dodamo malo sesekljane, trdo kuhane jajca ali malo sesekljane mesa ali klobase.

Majoneza iz paradižnikov se izvrstno prileže k mrzlemu mesu ali k navadnemu nezabeljenemu krompirju. Pet velikih paradižnikov dušimo na žlici olja poleg ene sesekljane čebule in nekaj česna približno 10 minut dolgo, potem pa pretlačimo vse skupaj skozi sito. K tej mešanici dodamo potem gorčice, precej fino sesekljanih dišavnih zelišč, malo sladkorja, soli in 1 do 2 žlici navadnega pretlačenega sira.

Enolončnica s paradižniki. Dodatki: 1 in pol kilograma krompirja, 1 kg paradižnikov, 1 drobno sesekljana čebula, malo masti, nasekljana dišavna zelišča, ¼ kg zelenih paprik, kostna ali zelenjavna juha. Čebulo in narezane paprike pražimo na masti, dodamo v kocke narezane paradižnike in enako narezan krompir ter napolnimo lonec z juho, da je vse dobro pokrito. Ko je krompir kuhan, začnimo enolončnico s soljo in zelišči.

Paradižniki z lističkami. Za to jed potrebujemo 10 do 12 velikih paradižnikov, četrtil kilograma mladega kislega zelja in približno pol kilograma lističk. Kislo zelje dušimo do mehkega in mu dodamo na kocke narezane pokrovice paradižnikov, ki smo jih dobro izvrtile in nasolile. Lističke narežemo, poparimo in pražimo 10 minut na masti s čebulo in peteršiljem. Potem dobro premešamo lističke med kisló zelje in napolnimo s to zmesjo paradižnike, ki jih 12 do 15 minut pečemo v pečici, in serviramo vroče.

Ostanke

že prirejene zelenjave, špinace, ohrovtá, kolerabe, karfijole itd. lahko prav s pridom uporabimo za novo, povsem drugo jed, n. pr. za zelenjavno omeleto, pudinge ali kot nadev. Ali pa jih primešamo kakšni drugi zelenjavi ali juhi, ki jo s tem izboljšamo in ji pomnožimo količino.

Kitajski zdravniki

Dočim pri nas zdravniki veda stalno napreduje in si zdravniki prizadevajo, da bi se poglobili v vse tajnosti človeške narave, da bi mogli bolnika ozdraviti ali pa mu bolečine vsaj olajšati, ogromni kitajski narod praktično nima zdravnikov. Ker na Kitajskem ni pripravljalnega študija (raztelesenje, ki je glavni vir spoznavanja telesnega ustroja, je prepovedano), se more proglasiti za zdravnika vsakdo, ki mu pride na misel. Toda četudi ne pozna tak zdravnik človeškega telesa, niti toliko,

kolkor naš učenec ljudske šole, gleda vendar na nekaj z vsó skrbnostjo: neguje si nohte na rokah tako, da so več kot petnajst centimetrov dolgi in »lepo« zaokroženi kakor srp. To mu zadostuje, kajti s tem si pridobi zaupanje svojih bolnikov. Kakor njihovo znanje, tako so tudi njegova zdravila kaj divje čudna: predvsem poklada na bolna mesta svojega pacienta medvedova jetra, šape in kožo. In kakor povsod, tako rodi nevednost tudi na Kitajskem praznovost, in čim večja je ne-

vednost, tem bolj nesmiselna je prazna vera. Tako na primer svetuje kitajski zdravnik svojim varovancem, naj ne jedo domačega jajca, če je zaprl oči, ko so ga ubili: kdor je tako meso, gotovo umre. Pasje meso je izvrstno, toda če ga poješ v juhi, te usmrti. Meso črnega piščeta z belimi peresi te reši sto in sto bolezní. Proti vročici svetujejo deževnike in v svoji nevednosti grede tako daleč, da predpisujejo celo človeška jetra.

Najmanjši novorojenček

Kakor poročajo iz Liverpoola, se je tam rodilo najmanjše dete, kar jih je bilo doslej. Tehta samo 283 g in ga morajo s pomočjo kapalke hraniti s kapljami konjaka ter mleka. Kot zibelka mu rabi voziček za lutke, s kakršnimi se igrajo otroci.

Obnovite naročnino!

Nedeljska križanka

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
12					13	14				
15					16	17				
18				19	20			21		
22			23		24			25		26
		27		28			29		30	
31	32		33		34		35		36	37
38		39		40			41		42	
43			44				45		46	
47						48		49		
50						51				

Vodoravno: 1 reka v Afriki, 7 milanska opera, 12 vzor, 13 otok v Sunda otokih, 15 pomlad, 17 mesto v Italiji, 18 črna kreda, 19 vrsta gob, 21 oseba iz Shakespearejeve tragedije (fon.), 22 del noge, 24 zdravilo proti mrzlici, 26 medmet, 27 angleško pivo, 29 kesanje, 31 kratka za »starejši«, 33 aeroplan, 36 vprašalnica, 38 rimski cesar, 40 slovstvena oblika, 42 adverb, 43 Weberjeva opera, 45 pripadnik starega nemškega plemena, 47 Straussova opereta, žival iz razreda prhutarjev, 49 kem. prvina, 50 del poti, 51 umetni ud.

Navpično: 1 Anglež, ki je raziskal Afriko, 2 slovstvena oblika, 3 mesto v Grčiji, 4 dvojica, 5 ruski knez, naslednik Rjurika, 6 češka vprašalnica (narobe), 7 vrsta rib, 8 gora v Srbiji, znana iz svetovne vojne, 9 svetopisemska oseba, 10 ruski državnik po revoluciji, 11 veda, ki proučuje zvezde, 14 ogljikovodikov plin, 16 ladjedelnica, 20 dvočleni izraz v matematiki, 23 del sobe, 25 nedoločni zaimek, 28 kontinent, 30 slovstvena oblika (množ.).

32 azijska planota, 34 najmanjši delci elektrike, 35 gol, brez obleke, 37 pristanišče v Španiji, 39 sorodnica, 41 raj, prebivališče blaženih, 44 kaznivo dejanje, 46 bivša poljska poročevalska agencija, 48 dva konsonanta.

Rešitev nedeljske križanke

Vodoravno: 1 tehnika, 7 viadukt, 13 Ana, 14 vol, 15 Opa, 16 raj, 17 narkoza, 19 Germani, 21 grad, 22 amper, 23 inok, 24 oer, 25 Aru, 26 zid, 28 ino, 29 svat, 30 Ital, 32 pilot, 36 ropar, 40 Ivan, 41 tenor, 45 pero, 46 roka, 47 Azori, 48 alod, 49 Anet, 50 napev, 51 Tiso, 52 Ta-ta, 53 Avala, 54 anas.

Navpično: 1 tango, 2 Enare, 3 Harar, 4 Ivo, 5 Kozara, 6 Alamut, 7 Vogezi, 8 Iperit, 9 Aar, 10 ulani, 11 kamor, 12 triko, 18 k d, 20 mi, 25 avt, 27 dar, 29 sonata, 31 lopata, 32 pirat, 33 Ivona, 34 lakot, 35 snopa 37 pelin, 38 Arosa, 39 Rodos, 41 Tana, 42 Ezav, 43 orek, 44 riva.

Prvi auto - brez kupca

Pred sedemdesetimi leti se je v Mannheimu na glas v časopisu priporočila javnosti majhna mehanična delavnica, ki jo je vodil 27-letni inženjer Carl Benz. Z nabavo najpotrebnejših strojev je mladi mož izčrpal svoja finančna sredstva, znal pa je samostojno delati in je imel zaupanje vase. Čeprav mu kot tujcu v mestu ni bilo lahko, si je vendarle pridobil nekoliko naročil in v Mannheimu so kmalu govorili, da je njegovo delo skrbno in lepo.

1872. se je Benz poročil s hčerjo nekega tesarja in stavbnega podjetnika in se je tako zvezel z življenjsko družico, ki mu je stala v vseh težkih časih zvesto ter s trdnjo vero v bodočnost ob strani. V neprestanem delu so minevala naslednja leta, ki je pa donosala komaj toliko, da je bilo za skromno življenje. V strokovnih časopisih je Benz s posebnim zanimanjem zasledoval razprave o strojih na plin. Spoznal je takoj velikanski pomen teh novih strojev in pa to, da bi se mogel z njimi rešiti stalnih denarnih skrbi. Treba bi mu bilo zgraditi motor, ki bi bil boljši od dotedanjih modelov in ki bi bil sposoben poganjati voz.

V vseh prostih urah se je bavil s tem vprašanjem in zgradil je dvotaktni motor, ki bi lahko zmoževal to, kar si je od njega obetal. Zgradil pa ga je sploščeno samo na papirju, kajti za praktično izvedbo mu je manjkalo denarja. Sprva je zaman iskal človeka, ki bi se zanimal za njegove načrte, končno je dvorni fotograf Bühler zadovoljen z nekim delom, ki ga je bil naročil pri Benzu, pristal, da mu da na razpolago potrebni denar.

Z vso vsemno se je spravil Benz na izvedbo svojega načrta, posamezne dele motorja je vliil po lesenih kalupih. Sam je sestavil svoj stroj in bil je svečan trenutek, ko ga je v navzočnosti svoje žene Berte prvič pognal. Toda motor ni hotel delovati, dvakrat, trikrat se je vžgal, potem je obstal. Ta odpor je izumiteljevo voljo samo podžgal, čez nekoliko tednov mu je uspelo, da ga je premagal. V Silvestrovi noči l. 1879. je motor prvič deloval z vso enakomernostjo, ta noč je bila prava rojstna noč moderne motorizacije.

Z Bühlerjem je Benz potem ustanovil tovarno za izdelovanje motorjev na plin, ki je sploščeno obratovala s štiridesetimi delavci. Uspevala je dobro. Benz je skušal svoje poslovne tovarne navdušiti za svoj življenjski načrt, zgradbo vozila, ki bi ga pogonjal takšen motor. Ni pa našel umevanja. Rekli so mu, da gre prodaja motorjev dobro, pa je škoda, da bi se denar metal v nove poskuse, zlasti še, ker takšno vozilo za praktično rabo itak ne bo prihajalo v poštev. Ker so nastale še druge razlike v mišljenju, je Benz družbo zapustil. V svoji stari delavnici je izdelal izboljšan model svojega dvotaktnega motorja, našel je nove financirje in v oktobru 1883. je z njimi ustanovil novo tvrdko, ki je med drugim pristala na to, da bo imel Benz pravico zgraditi svoj samodrž, čim bo delovala z dobičkom. Staro Benzovo delavnico so morali znatno povečati, kmalu pa zgraditi popolnoma novo tovarno. Spomladi 1885. je bil prvi Benzov »avtomobil«, vozilo na tri kolesa v obliki odprte kočije, pripravljen za poskusno vožnjo na dvorišču stare delavnice. Prisoštvovala je Benzova družina, žena in oba sinova. Benz je pognal motor s tem, da je zavrtel kolo, ki je ležalo vodoravno v zadnjem delu voza, stopil je na sedež, vključil edino brzdno, s sunkom in velikim ropotom je zdrdralo vozilo preko dvorišča. To je bil »ognjeni« krst prvega bencinskega avtomobila.

Ko je Benz svoj samodrž temeljito preizkusil in omejil razne motnje na minimum, je prijavil patent. Patentni spis začelja z besedami: »Pričujoča konstrukcija je namenjena obratovanju zlasti lahkih vozil in majhnih ladij, kakršne uporabljajo za prevažanje ene do štirih oseb.« 29. januarja 1886. so Benzov izum zakonito zaščitili, malo pozneje je dobil Benz še francoski patent in tedaj je smatral, da lahko prične z izdelovanjem takšnih voz. Sprva je izdelal nekoliko trokolesnih vozil, bilo je skrbno delo, podobno tedaj običajnim elegantnim ekipažam z lesenimi kolesi, ki so imela obroče iz trde gume. Z močnejšim motorjem so lahko vozila z brzino 16 do 18 km na uro.

Toda ti vozovi so zaman čakali na kupce, vse jih je hvalilo in občudovalo, kupil pa ni nihče nobenega. Cena jim je bila po 3000 mark, in to bi komaj krilo stroške izdelave. Sele l. 1887., ko je prišel pariški zastopnik Benzovih stalnih dvotaktnih motorjev Emil Roger v Mannheim in si ogledal takšen voz ter prebil poskusno vožnjo z uspehom, je prišlo do prvega nakupa. Roger je razstavil voz na pariški razstavi, kjer pa je ostal med navadnimi ekipažami neopažen. Sele ko je Benz naslednje leto spomladi sam prišel v Pariz in so ga videli voziti z nenavadnim vzletom po ulicah, se je širša javnost navdušila za novoto. Nekateri so naročili takšne vozove in odtlej je šla stvar čedalje bolj naprej. Pozneje se je Benzovo podjetje združilo z Daimlerjevo družbo za izdelavo motorjev v velepodjetje, a Benz sam je ostal do svoje smrti 1929. preprosti, ljubeznivi mož, kakršen je bil v začetkih svoje težavne poti. Njegova žena Berta živi še danes.

Accampamento di truppe italiane — Bivak italijanskih čet

in un bosco — v nekem gozdu

Tri leta s kroglo v srcu

V maju 1938. je bil na kitajskem bojišču ranjen japonski kaprol Nan Kacu Jota. Po šestih mesecih so ga odpustili kot zdravega iz vojne bolnišnice. Dve leti pozneje je začutil ostre bolečine v prsih in ugotovil so, da ima v srcu tri in pol centimetra dolg izstrelek iz streljane. Zdravniki si niso mogli razložiti, kako da ni celi dve leti vedel ničesar o tej krogli in da je sploh ni čutil. Vsekako je bila potrebna takojšnja operacija. Stvar ni bila lahka, na Japonskem pa se doslej

takšna operacija sploh še ni primerila. Zato ni čudno, da jo je prevzela akademija vojaške medicine v Tokiju. Po dolgih posvetih in skrbnih pregledih je eden najboljših japonskih vojaških kirurgov, dr. Nagae, pod nadzorstvom zdravnika generala Huke kaprola operiral. Srce je bilo treba vrezati, da je mogel kroglo izveči. Vse pa je šlo v redu, kaprol Jota je operacijo dobro prenesel in sedaj je zapustil bolnišnico dokončno ozdravljen.

Nova podmorniška vojna

V ameriški reviji »Foreign Affairs« objavlja admiral Pratt, kakor poroča »La Stampa«, članek o novi fazi podmorniške vojne na Atlantiku.

Admiral pravi, da je ta vojna zelo trda in da je Os z brzo spremembo taktike izjavila vse ukrepe, ki jih je sprejela Anglija, da bi se obranila podmornic. Nemčija je po admiralu Prattu poslala na morje mnogo majhnih podmornic, ki delujejo v skupinah bržkone pod vodstvom večje podmornice, ki je v radiofonski zvezi z letalom dočega akcijskega radija. Ta sistem ima to prednost, da podmornicam ni treba s periskopom prežati na sovražnika in se tako izpostavljati nevarnosti, temveč lahko ostanejo do trenutka akcije skrite v globini morja. Pogosto nastopajo podmornice samo ponoči. Podmornice imajo namesto periskopa kot »oko« letalo. V teh okoliščinah sistem, po katerem vojne ladje spremljajo konvoje, nima skoraj nobene vrednosti. Edini pripomoček bi bil ta, da bi se število spremljajočih vojni ladij povečalo, a to je lažje priporočiti nego uresničiti, kajti Anglija mora svoje vojne ladje imeti razpršene po vseh morjih sveta.

Po admiralu Prattu sta zlasti dve področji nevarni za britsko pomorsko plovbo: prvo je področje Atlantika 300 do 700 milj zapadno od Irse, drugo pa področje med Islandijo in Škotsko.

Admiral tudi pravi, da je bitka v Sredozemlju zelo oteževala angleški položaj na Atlantiku. Anglija je morala preko Sredozemlja pošiljati z vso brzino velike transporte čet in materiala, ki so jih morale ščititi isto tako velike pomorske vojne sile, a teh potem seveda ni mogla uporabiti na Atlantiku. Anglija je svoje konvoje skozi Sredozemsko morje plačala s tem, da so ji potopili druge konvoje na Atlantiku.

Pratt zaključuje svoj članek s priznanjem Angležem, da so napravili vse, kar je mogoče, da bi obvladali nevarnost na morju, pravi pa, da še niso našli pravega od-

govora, s katerim bi si zavarovali plovbo na Atlantiku.

Zanimiva so tudi izjave, s katerimi ameriški admiral ilustrira patrolni sistem ameriških vojni ladij, ki ga je predsednik Roosevelt uvedel na Atlantiku. Admiral

Najstarejši Perujec

Zavoljo nezgode, ki je bila videti lahka, je umrl pred kratkim v Limi Fernando Ledesma Cordoba, ki je bil malo prej slavil svoj 124. rojstni dan in so ga kot najstarejšega Peruja v deželi vsi poznali ter spoštovali. Starec je bil nekoč konjeniški

priznava, da predstavlja to patroliranje vojno dejanje, ker rabi kot izvidna in poročevalna akcija za eno izmed vojujočih se strank proti drugi, pa čeprav ga izvršuje nevojnojoča se dežela Toda admiral Pratt pravi »La Stampa«, vidi s tipičnim anglosakim cinizmom v tej očitni kršitvi nevtralnosti samo »evolucijo pomorskega prava v zvezi s sodobno totalno vojno«.

Kuga v Kaliforniji

Zdravstvene oblasti v kalifornijskem mestu Yreki so začele veliki propagandno akcijo za uničevanje miši in verve v tem ozemlju. V zadnjem času so se tam pojavili namreč nekateri primeri črne kuge in domnevajo, da bolezen prenašajo omenjeni glodalci.

Stoletniki v Nemčiji

Po nekih podatkih so za lansko leto našli v Nemčiji 147 oseb obojega spola, ki so prekorčili sto leto. Dve tretjini teh stoletnikov in stoletnic živi v Severni Nemčiji.

ZA SMEH IN KRATEK ČAS

Prekanjen oče je obljubil svoji zali hčerkici, ki je najrajša stala pred zrcalom ali pa se po promenadi sprehajala, prijetno presenečenje, če bi se deklica naučila kuhati. Ko se je to zgodilo, jo je ljubeznivi papa presenetil s tem, da je odpustil — kuharico.

ZALITEV

Soprog: »Ali je sploh mogoče videti kaj lepšega nego je ta temnozeleni, skrivnostni gozd!« — Soprega: »O, srček, in to meni praviš?«

Gospodična Hedviga: »Dovoli, ljuba Ema, da ti danes za rojstni dan izročim tole malenkostno darilo.« Gospodična Ema pogleda in reče od strahu vsa pobledela: »Sto vizitk, kakšna zapravljivost! Kako dolgo misliš vendar, da bom še nosila svoje ime?«

Gospod: »Povejte no, kdo pa je oni gospod, ki se sprehaja tamle z damo?« — Gospodična: »To je pisatelj. Pomislite, pred nedavnim časom je dobil 200.000 srebrnih novcev za šest vrstic.« — Gospod: »Ni mogoče?« — Gospodična: »Bila je — ženitna ponudba.«

»Tako, danes ne boš več zabavljaj, da si našel las v juhi!«

J. Esteven

31

SKRIVNOSTNA KRČMA

»Niste mi še odgovorili, Ana.«
»Kaj hočete reči?«
»Ponudil sem vam svoje življenje, pa vprašate, kaj hočem reči!«
»Oh,« sem zamrmrala, omahujoč med čudno privlačnostjo in nerazložljivim strahom, »zdajne ne utegnem... verjemite mi... hiteti moram...«

XVIII. LEILINE OČI

Ko sem šla čez trato proti gostilni, sem morala mimo Ragea Claveringa, ki je zložno sedel v vrbovem naslanjaču in kadil cigareto. Čeprav nisem imela kdo ve kaj prida mnenja o njem, mi je ta mah, na povratku z opojne pustolovščine pri Gervaisu, čudno planil v oči kot domače, dobrodejno, povsem ameriško bitje. Kajti v bistvu sem ga vzlic njegovim lažem vendarle razumela, med tem ko me je Francoz pripravljaval v osuplost. Clavering, na pol zleknejen v naslanjaču, tako, da so mu gledale izpod hlačnic kosmate meče, nogavice pa padale prav na čevlje, je izhajal iz sveta, ki je bil tudi moj.

Naredila sem se, kakor da ga ne vidim, on pa je puhnil oblak dima proti meni. A kljub temu ga je bilo lepo in tolažilno videti in dihati čisti zrak in čuti pod seboj resnična tla, brez zlatih halj, ki bi mi težila ramena.

Buck je krenil naprej, in ko sva prišla v kuhinjo, sem začula utepanje jajc, ki je napovedovalo marylandske piškote. Mati in Sara sta imeli vse roke polne dela z njimi. Tu sem bila že hudo daleč od Gervaisovih beneških palač.

»Hej, mama,« je zatulil Buck, »Anino sliko bi morala videti! Vso v zlato so jo oblekli; lase ima čudno pričesane, ramena pa gola kakor kakšna filmska zvezda. Spoznala je ne bi, tako je lepa, in...«

»Da je ne bi spoznala?« me je mati segla v besedo. »Kaj ti hodi na misel? Če Ana ni takisto lepa kakor katera koli izmed njih, si dam glavo odrezati. Nu, na to sliko sem res radovedna.« Zdaj se je obrnila k meni. »Zakaj se tako hitro vračaš, dete? Hotela sem, da bi si vzela vse popoldne za oddih. Gospod Gervaise vem, da ni utegnil mnogo naslikati...«

»Saj si poslala pome,« sem odvrnila. »Buck mi je rekel, da me nujno potrebuje!«

»Jaz? Niti sanjalo se mi ni!« Buck, spet si se zlagal. Morala ti jih bom naložiti, da jih boš pomnil. Povej, kaj ti je prišlo na misel?«

»Oh, mamica, ne, mamica, nikar!« se je skremžil Buck. »Ti si bila, da veš. Gospod Clavering je prišel pome in rekel, da potrebuje Ano pri marylandskih piškotih. Zabil mi je celo, naj se podvizam, ker se ti zelo mudi...«

Clavering!

»Nu,« sem vzrojila, »prej ali slej boš priznala, da sem imela pravo sodbo o tem človeku!«

Carri armati tedeschi Nemška oklopna vozila

nel deserto libico — v libijski puščavi

Zdaj je tudi mati izgubila oblast nad seboj.

»To je vrhunec!« je vzkliznila. »Claveringu jih moram pošteno nabrenkati, preden se postara za pet minut.«

A naj je bila moja jeza še tolikšna, vendar nisem mogla pozabiti prizora v delavnici, nekaj trenutkov pred Buckovim prihodom. Kaj je pomenilo vse to? Nepričakovano pojavljenje gospe Bodeyve, Gervaisova zadrega in »komedije«, ki mu jih je Bodeyva očitala? Nevarnosti zame najbrže ni bilo, toda Claveringova šala, če je bilo mogoče govoriti o šali, je bila prišla v kar najugodnejšem trenutku.

Z ozirom na vse to sem prosila mater, naj se pomiri in ne reče ničesar. Rekla sem ji, da je bolj dostojanstveno prezreti zarobljenca, mimo tega, da šala, ki ostane neopažena, svojega začetnika huje razočara kakor jezna zavrnitev.

»Prav,« je mati pritrdila, »dajte mi desko, da pripravim testo za piškote.«

Z vso vsemno sem se lotila testa, ali duh mi ob tem ni počival. Sama pri sebi sem razsodila, da je za Ano Leejevo več zadoščenja in vrline v pripravljaniju piškotov kakor v tem, da bi imela vilo ob Gardskem jezeru, ne glede na to, da tisti, kdor stoji z nogami na zemlji, nikoli ne more pasti iz višav.

Gostje so se oglašali v čedalje zadovoljivejšem številu. Izletniki v avtomobilih so prihajali na kosilo, na čaj in na večerjo. Neka dvojica iz Trentona, gospod in gospa Ericsonova, si je najela sobi za teden dni, in dve stari devojki, gospodični Robertsoni, vti veliko družbo ljudi.

Mravlje na vrtu

Mravelj, ki utegnejo na vrtu povzročiti precejšnjo škodo, ni lahko odpraviti, zlasti če prihajajo iz oddaljenih mravljišč, za katera ne vemo. Če smo ugotovili mravljišče, od koder se širijo po vrtu, ga moramo pač razkopati in njegove prebivalke uničiti z vrela vodo. Izlete mravelj na razne rastline preprečimo s tem, da te rastline obrižemo z razredčenim pelinom ali tobaknim izvlečkom. To prihaja v poštev zlasti za sadno drevje in vrtnice.

Mehiške basni

Hrček je opazil volka, ki se mu je bližal, stekel je tzkaj do bližnje skale in uprl svoje šape ob njo.

»Kaj delaš tu?« je vprašal volk.

»Pridi in pomagaj,« je odvrnil hrček, »na tej skali sloni nebo. Moram ga popirati, kajti drugače se bo zrušilo in naju pokopalo.«

Volk je pomagal hrčku in uprl svoje tace z vso močjo ob skalo.

»Drži trdno,« je dejal hrček, »jaz med tem grem, da poiščem oruno. Drži dobro.«

Nato je hrček zbežal. Volku so sčasoma začele pojemat moči, pa je vztrajal in čakal, da prinese hrček bruno. Hrček pa se ni vrnil več.

Nazadnje je skala postala volku pretežka, opogumil se je in skočil z dolgim skokom ob stran. Ko je pretekel dober kos poti in se je še enkrat obrnil, je zagledal, da stoji skala nepremično na svojem mestu.

Mačka je srečala zvečer sovo. Sova je hotela mački izpraskati oči. Mačka je sovo mlo prosila, naj ji vzame samo eno oko, kajti popolnoma brez vida bi bila nesrečno bitje. Tako ji je sova iztaknila eno samo oko. Mačka je dejala: »Če hočeš še drugo oko, moraš priti k meni domov.« Sova je vprašala: »Kako ti je ime?« Mačka je odgovorila: »Izkušena.«

Naslednji večer je priletela sova pred mačkino hišo in zaklicala. »Izkušena! Izkušena! Tukaj sem!« In mačka je odgovorila: »Da, tako sem izkušena, da ne bom več zapustila hiše niti za to, da se pode-lam...«

Miš je poslala svoje otroke v svet, da bi ga proučili in ji poročali, kaj so v njem videli. Prva mala miška je pomolila gobček skozi vrata, a se je takoj prestrašeno vrnila in dejala:

»Zagledala sem velikana, imel je ogromna ušesa in debel kožuh, migal je z repom sem in tja in je govoril s hripavim glasom: vav-vav.«

»Ti velikani ti nič ne store, ni treba, da se jih bojiš,« je odvrnila mati.

Padla iz tretjega nadstropja in ostala živa

Naravnost čudežen dogodek se je primeril v Valenzii. Triletna Angela Capurrova se je v stanovanju svojih staršev v tretjem nadstropju neke hiše v neopaženem trenutku povzpela na okno in je padla dvajset metrov globoko na tlakovano cestno hodišče. Opekljalo so jo takoj v bolnišnico, kjer so pa zdravniki ugotovili samo lahke poškodbe! Ko so jo malo obvezali, se je Angelica lahko vrnila v domačo oskrbo in ni niti tožila, da čuti kakšne posebne bolečine!

Druga miška, ki se je upala na dvorišče, je pripovedovala z velikim strahom: »Zagledala sem sultana, ki je stopal ponosno in domisljavo sem in tja, dvoril z dvignjenim grebenom svojim haremskim damam in kričal: kikiriki!«

»Ne boj se,« je dejala starka, »ti domisljavi sultani, ki ne delajo drugega, nego da dvorijo svojim ženam, se ne ponažajo niti toliko, da bi te pogledali.«

Tretja miška je izostala dalj časa, a se je vrnila zelo zadovoljna: »Videla sem dobro ženo, ležala je v zviti okoli peči, imela je oči zaprte in je molila.«

»Tistih, ki molijo, tistih, ki molijo, pa se le čuvaj!« je vzkliznila izkušena miš.

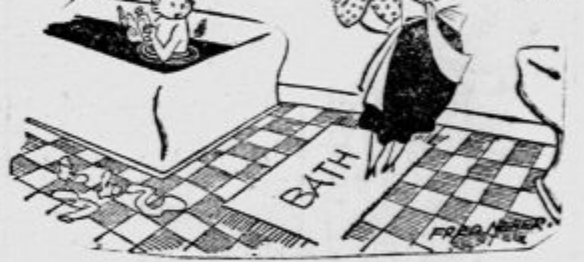
A NEKDOTA

Veliki skladatelj Händel je bil pri bogatem gospodu v gosteh. Postregli so mu z izvrstnim vinom in na vprašanje, kako mu to kaj ugaja, je odgovoril: »Prav dobro je, zadovoljen sem.«

»Jaz sam mislim, da je opojno kakor kakšen Händlov oratorij,« je dejal gostitelj, »imam pa še druge vrste, n. pr. tokajca, burgundca...«

»Sem z njimi!« je vzkliznil Händel. »K oratoriju spada velik zbor!«

VSAK DAN ENA

»Pa saj si mi rekla, mama, da moram vzeti zdravilo v vodi!«

SPORT

Zdaj pa v finale!

Ljubljana in Hermes danes v prvi tekmi za pokal SNZ

Po šesttedenskem odmoru bodo naši nogometaši danes spet začeli.

Razmere se med tem glede konkurence in nasprotnikov niso spremenile, kar pomeni, da bodo za enkrat morali tudi v bodoče igrati sami med seboj. Za prvo silo ta nevesnost ni tako občutna, ker jim je za dva termina ostalo sporeda iz pokalnega tekmovanja, ki ga je po usodnih spremembah v aprilu organizirala Slovenska nogometna zveza. Borbe so bile takrat odigrane samo do obeh finalov, v katerih sta si pridobila pravico sodelovanja — Hermes in Ljubljana.

Nista nova ta dva nasprotnika na zelenem polju in mnogokrat sta se že merila v raznih sestavih in za razne naslove med seboj, toda danes in prihodnje nedelje bosta njuni srečanja imeli vendarle poseben pomen. V teh dveh tekmah se mora odločiti, ali imajo kaj podlage ona na pol glasa namigavala, češ da Hermes Ljubljani — upravičeno ali ne — streže po življenju v svojstvu najboljšega

kluba Ljubljanske pokrajine. Dosedanji potek pokalnega tekmovanja je tudi nekoliko podprl to domnevo, saj so Hermesjani vse svoje nastope — recimo, da so bili nekaj lažji od onih, ki jih je imela na sporedu Ljubljana — efektivno odločili na sporedu Ljubljane — efektivno odločili v svojo korist. Torej, kako je s tem razmerjem? Kdo je boljši?

Prvi odgovor na to vprašanje bosta Hermes in Ljubljana dala v današnji popoldanski tekmi, ki se začne ob 17.30 na igrišču Ljubljane. Predtekmoma bosta odigrali mladinski moštvi SK Ljubljane in SK Svobode s pričetkom ob 16. Cene vstopnicam so običajne.

Mars — Korotan

Danes popoldne se v prijateljski nogometni tekmi srečata gornja kluba. Prvenstveno tekmovanje nogometnih klubov v Ljubljanski provinciji je pred duri, zato bodo klubi porabili čas za dober trening. Pričetek ob 17.30 na igrišču Marsa za Kolinsko tovarno.

Dirka italijanskih mojstrov

33 dirkačev iz Gorice na poti skozi Ljubljano — Na cilju je bil tudi Visoki Komisar Eksc. Grazioli

Ljubljana, 16. avgusta.

Prebežno je bila javnost obveščena o podrobnostih ogromne organizacije, kakršno zahteva kolesarska dirka na razdaljo 256 km od Gorice do Ljubljane in nazaj mimo Trsta spet v Gorico, kakor tudi o moči in pripravi številnih vozačev svetovnega slovesa, ki so ji dali svoj pečat. Kljub temu se je na cilju — na neobičajnem kraju pred hišo št. 10 na Cesti v Rožno dolino — zbralo nekaj sto gledalcev, ki so z napietim zanimanjem spremljali vse zadnje priprave in vse živahno vrvenje ob prihodu in odhodu italijanskih mojstrov na kolesih.

Kakor znano, je to otvoritveno dirko iz Italije v naše kraje organiziral bojniški fašisti iz Gorice, glavno darilo — za trikratno zaporedno zmago ali v naslednjih — je poklonil glavni tajnik fašistične organizacije Eksc. Adelchi Serena, ideja organiziranja pa je izšla od zveznega tajnika iz Gorice, nar. svetnika Luigija Molina. Ko omenjamo glavne zasnove te sportske manifestacije, ki je zdaj prvič po cestah povezovala naše kraje z Gorico in Trstom, moramo omeniti tudi posebno propagandno publikacijo, ki jo so nalašč za to dirko izdali prireditelji. Na 20 straneh velikega formata je urednik zbral pestro propagandno gradivo o Trstu in Gorici kot sportnih središčih poleg vseh podatkov o dirkačih in mnogih podrobnosti o poteku in kakovosti progi. Dalje so uvrščeni vanjo tudi trije uspehi posnetki iz naših krajev, in sicer pogled na Ljubljano ter dva živahna motiva iz Male Loke in Velikih Lašč. Ta številka je spet dokaz več, kakšno pozornost posveča sportu in telesni vzgoji Italije.

Slike s cilja

Cesta v Rožno dolino je kazala včeraj nenavadno, toda nad vse svečano sliko. Dolga vrsta drogov na desni strani z nacionalnimi trobojnicami, nad cesto trije široki raznobarvni napis z označbo cilja ter prostorov za podpis in okrepčila tekmovalcev, vedra vode, mize in stoli za funkcionarje, sodnike in druge ter še mnogo tega, kar je treba na zunaj pripraviti za tako prireditelje na javni cesti. Vsaka malenkost je dajala spoznanje, da so na delu preizkušeni organizatorji, vsem na čelu predstavnik ljubljanskega odbora CONT-a g. Buratti, ki je imel v številnih funkcijah naših kolesarskih in motoklističnih društev dobre pomagalec.

Kakor na obisk gledalcev tako je izredno lepo vreme gotovo vplivalo tudi na formo vozačev, ki so vsi prihajali na cilj očitno dobro razpoloženi. V pestri množici okrog cilja in daleč tja proti Rožni dolini, ki so jo komaj spravljali v red, smo opazili tudi mnoge odlične goste, med njimi Visekega komisarja Eksc. Graziolijskega, Orlandi, ljubljanskega župana dr. Adlešiča, številne predstavnike častniškega

Zmagovalec v Ljubljani Bini, v Gorici Bizzzi

Tehnični izidi na cilju v Gorici so bili: 1. Bizzzi Olimpio 8:02.21 (32.590 km na uro), 2. Leonj Adolfo, 3. Bevilacqua Antonio (prvi od neodvisnih), 4. Servadei Glauco, 5. Bartali Gino, 6. Ricci Mario, 7. Bini Aldo, 8. Taddei Edoardo, (2. od neodvisnih), 9. Succi Luciano (3. od neodvisnih), 10. Tommasoni Guerrino (4. od neodvisnih).

Predhodno darilo Eksc. Serene je prejela tovarna Bianchi, srebrno kolajno goriškega župana pa je dobil zmagovalec Bizzzi. (Nekatere podrobnosti o poteku dirke bomo še objavili.)

Spet dva rekorda pri atletih

Na mitingu SK Planine je Košir (Planina) izboljšal svoj rekord na 1500 m na 3:57.8, v metu kladi pa inž. Stepišnik prav tako svojo prejšnjo najboljšo znamko na 52.35 m

Atletski miting SK Planine, ki je bil predstojni na stadionu ob Tyrševi cesti, je bil prav za prav izbirni miting za vse atlete, iz katerih bodo sestavljena izbrana moštva klubov, ki se bodo v prvi polovici septembra borila za naslov najboljšega kluba Ljubljanske pokrajine. Dasi za ta nastop v splošnem ni bilo bučnih napovedi, se je vendar v stadionu zbralo precej gledalcev. Spored je obsegal večino tedaj, vendar se je tekmovanje močno zavleklo, kar seveda kvarno vpliva na celotni vtis prireditelje. Kogar zadene krivda za takšne nedostatke, naj se skuša popraviti, ker je v ostalem času ta lepa sportna panoga v zadnjem času pridobila mnogo aktivnih sodelavcev, pa tudi prijateljev izven telesišča.

Miting je ponovno pokazal, da gredo naši atleti stalno navzgor in je med drugim prinesel tudi dva nova rekorda. Na 1500 m je Košir s handicapom postavil nov rekord s časom 3:57.8, ki je mnogo boljši od bivšega jugoslovenskega rekorda in se je Košir s njim uvrstil med najboljše srednjeprogaste. Verjetno je, da bi bil v hudi konkurenci dosegel še boljši rezultat. V metu kladi je ing. Stepišnik dosegel znamko 52.35 m, ki je nov rekord, boljši od sedaj veljavnega italijanskega, čeprav ni njegov najboljši izid.

Podrobni izidi v posameznih tečajih so bili naslednji:

Kladivo: 1. ing. Stepišnik (I) 52.35, 2. Zupančič (I) 41.68, 3. Novak (I) 29.75.

200 m seniorji: 1. Polak (H) 23.8, 2. Lušicky (P) 24.1, 3. Kolenc (H) 24.1.

200 m juniorji: 1. Bratož (P) 24.0, 2. Menzinger (I) 24.4, 3. Krenčič (I) 24.9.

Skok ob palici: 1. Bratovž (H) 3.20, 2. Kompare (P) 270.

Disk: 1. Kajfež (H) 37.25, 2. ing. Stepišnik (I) 36.30, 3. Merala (P) 35.62.

400 m seniorji: 1. Skušec (P) 53.3, 2. Nabernik (P) 53.7, 3. Kraner (P) 55.4.

Skok v daljino: 1. Lončarič (P) 6.24, 2. Nabernik (I) 6.21, 3. Bačnik (P) 6.06.

Kopje: 1. Kraner (P) 46.30, 2. Urbančič (P) 43.20, 3. Kompare (P) 40.70.

1500 m s handicapom: 1. Košir (P) 3:57.8, 2. Mengušar (I) 4:19, 3. Srakar (I) 4:19.1.

Stafeta 4x100 m: 1. Planina (Bratož, Lušicky, Skušec, Lončarič) 46.2, 2. Planina II 46.6, 3. Planina III 46.8, 4. Ilirija jun. 47.

Kratice v oklepajih pomenijo: P=Planina, H=Hermes in I=Ilirija.)

Čisto na kratko...

SK Ljubljana je zadnjič — zdaj je res že teden dni — gostovala na Rakeku, kar seveda ni bil dogodek zgodovinskega pomena. Po posebnem naključju in iz tabora hudo premaganih smo izvedeli za rezultat tega srečanja. Kakor nam pišejo, je ljubljansko moštvo porazilo tamkajšnje enajstoročje, ojačeno s štirimi igralci SK Borovnice in tremi italijanskimi vojaki, z nič manj kakor 11:0. Neznani opazovalec notranjskega nogometa želi poudariti, da bi se morali notranjski klubi čimprej lotiti sistematičnega dela za povzdigo nogometa.

V Beogradu sta spet igrala — kdo pa drugi — BSK in Jugoslavija (zdaj ni več SK 1913), to pot v prijateljski tekmi. »Plavci« so bili to pot mnogo boljši in so zmagali z 2:1 (1:0). Gledalcev je bilo okrog 6000.

V Zagrebu so železničarji dobili nasprotnika v novem klubu Krišimiru, s katerim so preteklo nedeljo odigrali prijateljsko tekmo in zmagali s 5:4 (3:1).

Na vzhodni fronti sta spet padla dva znana nemška sportnika, in sicer Viljem Leichum, dober atlet, ki je l. 1936 v skoku v daljino z namnko 7.76 m dosegel evropski rekord, in Hans Scheele, tudi iz atletskega tabora, ki je svoje največje uspehe, nekatere tudi v tujini, dosegel v teku z zaprekami.

E. I. A. R. Radio Ljubljana

Parliamo l'italiano

Schema della XIV. lezione che verrà tenuta dal prof. dott. Stanko Leben lunedì, il 18 agosto 1941-XIX, ore 19

Tu natisnjeno besedilo služi samo kot ključ za vse one, ki slede pouku italijanske po radiu. Italijanske ure so na sporedu ob ponedeljkih, sredo in petkih, vselej ob 19. uri zvečer.

LEZIONE QUATTORDICESIMA

Sono venuti i soldati

Dopo una marcia di tre ore i soldati entrano finalmente nel paesetto piccolissimo. Tre case, una chiesa, due alberi e una fontanella. I sottotenenti sono in testa.

Hanno gli scarponi pieni di chiodi e un bastoncino in mano.

Il paesetto piccolissimo è stato tanto decantato da tutti. Vino buono, uova fresche e anche una ragazza bella. La maestra. È venuta dalla città. I sottotenenti si mettono a posto il nodo della cravatta. Uno si guarda perfino in uno specchio.

I soldati passano e cantano. Una gallina corre disperata.

I contadini si voltano a guardare senza capire niente. I soldati lassù? E perché? Uno crede di aver capito tutto e da spiegazioni a un amico.

Intanto i ragazzini hanno avvisato la popolazione. Settanta persone, credo. E tutti si affacciano. Il pizzicagnolo-droghiere, chiude il negozio per vedere meglio. Una contadina rimane ferma con venti chili in testa.

«I soldati! I soldati!» Mancano solo le bandiere. Perché nell'aria c'è un profumo di festa.

Eppure fino a quel momento tutto è stato come gli altri giorni. La campanella piccolissima ha suonato i soliti rintocchi. Tutti hanno aperto gli occhi. Quel contadino con il naso rosso ha preso la pala. Quell'altro ha comprato il sigaro. Il bambino con il grembiule nero e i gradi da capitano è andato a servire la messa. Le pecore sono passate di corsa. Tutto come sempre. Come avviene da secoli.

Ma alle nove e mezzo è accaduta una cosa enorme, straordinaria. Sono venuti i soldati. La piazzetta è subito riempita. Contiene giusto duecento persone. Non una di più.

Nell'aria fresca abituata solo alle campane delle pecore e al fruscio della fontanella, si perdono i comandi secchi di un sergente maggiore. Un soldato non è allineato. Un altro deve fare un passo avanti. Finalmente sono tutti fermi rigidi sull'attenti. Sembra un peccato dover rompere le righe proprio adesso. Ma bisogna rompere. Il comando è dato. E i soldati hanno riempito il paese...

(Dal »Marc'Aurelio«)

Aggettivi irregolari

Il contadino — i contadini, quel contadino — quei contadini, lo specchio — gli specchi, quello specchio — quegli specchi, l'albergo — gli alberghi, quell'albergo — quegli alberghi.

Brizgalne za protiletalsko zaščito

ki so predpisane za hišne posostnike v 3 velikostih in izvedbah se dobe pri

ILERŠIČ & Co, Ljubljana, Cesta 29. oktobra 13
Telefon 37-54.

MALI OGLASI

CENE MALIM OGLASOM

Kdor išče službe, plača za vsako besedo L. —30, takse L. —60, za dajanje naslova ali za šifro L. 1.—. Najmanjši znesek je L. 7.—. Za žentive in dopisovanja se računa vsaka beseda po L. 1.—, taksa L. —60, za dajanje naslova ali za šifro L. 2.—. Najmanjši znesek je L. 20.—. Za vse druge oglase pa stane vsaka beseda L. —60, taksa —60, za dajanje naslova ali za šifro L. 2.—. Najmanjši znesek je L. 10.—.

Službo dobi

teseda L. —60, taksa —60, za dajanje naslova ali za šifro L. 2.—.

Predelavce za

gradbo ceste

prvo vrstne, sprejemno. — Večletna praksa, dobre reference ter znanje italijanske predpogoji. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Takoj predelavce«.

14306-1

Delovodjo

za gradbo cest

prvo vrstne, sprejemno. — Večletna praksa, dobre reference ter znanje italijanske predpogoji. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Takoj delovodjo«.

14305-1

Zastopnika

za prodajo strojev za obdelavo lesa, itčemo. Ponudbe italijansko ali nemško na Cosulich, Trieste, Machiavelli 15.

14410-1

Modistinja

spretno, in vajenico sprejemno. Vida Kačič, Celovška c. 67. 14383-1

Samostojno

kuharico

z večletnimi kučevali, ki opravlja tudi druga hišna dela, išče manjša družina. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Pridna in poštena 20a«.

14383-1

Kot gospodinj

sprejme sposobno inteligentno mlajšo osebo do bogate nastopa samostojne gospodinj ali pa gre v njeno okirbo. Izbrne ponudbe s sliko, ki se zanesljivo vrne, na ogl. odd. Jutra pod »Domacnost«.

14303-1

Inštruktorja

resnega, za popravni izpit iz trgovske aritmetike, itčemo. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 14429-1

Šivilja za perilo

ki zna tudi krojiti, dobi službo. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »1866«.

14433-1

Več dobrih zidarjev

sprejme v Ljubljani Ing. Dukić in dr. 14352-1

il fiore — i fiori, bel fiore — bei fiori, lo scaffale — gli scaffali, bello scaffale — begli scaffali, l'orologio — gli orologi, bell'orologio — begli orologi.

la vetrina — le vetrine, quella vetrina — quelle vetrine, bella vetrina — belle vetrine; l'insegna — le insegne, quell'insegna — quelle insegne, bell'insegna — belle insegne.

Che orologio preferisci? — Quello lì. — Il paese è bello.

Che fazzoletti preferisci? — Quelli là. — I fiori sono belli.

Esercizi

1.) Scrivete prima coll'articolo, poi coll'aggettivo quel, quello ecc.: libro, macchina, uomini, errore, bello specchio d'acqua, montagne, stracci, bell'uomo, giardini, sbaglio, scolari, zoppo.

2.) Scrivete prima coll'articolo, poi coll'aggettivo bel, bello ecc.: romanzo, prati, albero, chiesa, piazze, azione, cappelli, mani, occasione, scoglio, musetto, spavento.

Rdeči križ noroča

Na polzvedovalni oddelek Rdečega križa je prišlo obvestilo o pogrešanju Matele Ivanu. Svoje naprosamo, da se zgledajo v naši pisarni na Miklošičevi cesti 22b.

Pošto naj dvignejo: Furlan Ida, Restleja c. 13. Gregor Anton, Poljanska cesta 81, Hribar Ivanka, Zerjavova 50 (Trševa c. 100), Jazbec Kati, Komenskega 13, Juvan Tone, Šmartinska, Keršič, Društvena ul. 7, Pahor Minka, učiteljica, Pere Oto, Ribniška 23, Potončnik Milka, Slomškova 17, Rožnik Marinka, učiteljica, Samec Janko, Povšetova 58, Šimec dr. Malka, Zaloška c. 3, Škerjanec Ivan, Tabor Tenzler Ljuba, S. Petra 43, Traven Ivanka, S. Petra nasip 59, Vrabl Mihalca, Goriška 129.

Zaradi odpreme pisma naj se zgledajo v pisarni Anton Sader.

G. Ivo Krajc iz Starega trga je daroval Rdečemu križu 50 lir Iskrena hvala!

Radijski spored

Nedelja, 17. avgusta 1941-XIX.

8.00: Napoved časa — poročila v slovenščini. — 8.15: poročila v italijanski. — 8.30: Orgelski koncert iz bazilike Carmine Magion Maggiore v Neaplju — 11.: peta maša iz bazilike Sv. Anunziata v Firenci. — 12.: razlaga evangelija v italijanski (p. Eusebio Zappaterreni). — 12.15: razlaga evangelija v slovenščini (p. Krizostum Sekovanič). — 12.30: poročila v slovenščini. — 12.45: pestra glasba. — 13.: napoved časa — poročila v italijanski. — 13.15: Komunikacije glavnega stana Oboroženih Sil v slovenščini. — 13.17: Belo in črno, fantazija, orkester pod vodstvom moštra Pertrara. — 14.: poročila v slovenščini. — 14.15: slovenski vokalni kvintet in kmečki trio: slovenska glasba. — 14.45: poročila v slovenščini. — 14.15: ing Jakob Ferjan:

reja mlade živine, kmetijsko predavanje v slovenščini — 17.35: koncert tenorista Antona Sladojeva. — 19.30: poročila v slovenščini. — 19.45: operna glasba — 20.: Napoved časa in vesti v italijanski. — 20.20: Komentar dnevnih dogodkov. — 20.30: Koncert operne glasbe radijskega orkestra ob soledovanju sopranistinja Ksenije Vidaličeve. — 21.15: Prenos 3. dejanja Figarove svatbe iz Solnograda. — 22: Predavanje v slovenščini. — 22.10: Koncert violončelista Chiarappe. — 22.45: Poročila v slovenščini.

Letalski boji na zapadu

Stockholm, 16. avg. d. Kakor javljajo iz Londona, poroča britansko letalsko ministrstvo v svojem jutranjem komunikatu, da so nemška letala preteklo noč napadla razne cilje v severovzhodni Angliji ter v vzhodni Škotski. Nekaj bomb je bilo vrženih tudi v jugozapadni Angliji. Povsod je bila povzročena gmotna škoda in je bilo tudi nekaj človeških žrtev.

Berlin, 16. avg. d. V angleškem radiu je bila 12. avgusta objavljena vest, da pogrša britansko letalstvo nekega svojega najboljšega letalca. Ta letalec je podplovnik Douglas Robert Dader ter so ga nad Rokavskim prelivom 9. avgusta sestrelila nemška lovka letala. Angleški letalski podplovnik je s padalom odskočil iz svojega gorečega letala in je sedaj v nemškem ujetništvu. Dader ima mnoga visoka vojaška odlikovanja ter se lahko smatra za enega najpopularnejših častnikov britanskega letalstva.

Katentatu na japonskega ministra Hiranumo

Berlin, 16. avg. u. Tukajšnji politični krogi ugotavljajo, da je angloameriška propaganda sprejela s priložitno zadovoljstvom vest o atentatu na podpredsednika japonske vlade barona Hiranumo. Državnik ni umrl, atentat nanj pa je neizpodbitno znamenje, pravi agencija Reuter, da je položaj izredno napet. Atentati na Japoncem so nezmotljivo dokaz krize, v kateri lahko nastanejo hudi zapletljivi. Hiranuma, pravi agencija, je največji eksponent ekstremistične struje, ki sili Japonstvo v katastrofo. Jasno je, — po agenciji Reuter — da se narod pričena zavedati nevarnosti, ki je morda smrtna in ki ji ga izpostavlja imperialistična klika, zavestno ali podzavestno vdiranja Hitlerju. Narod se pričena tega zavedati in ve, da je treba nastopiti še preden bo prepozno.

V Berlinu pripominjajo, da je to naravnost zglebna apologija zločina, ki pa ne more nikogar presenetiti. Tudi ne bo nikogar presenetilo, če se bo morla zvedelo, da so imeli agenti Intelligence Service svoje prste v vsej tej stvari. Namen posvečene sredstvo in angloska plutokracija se v takem primeru pač ne ozira niti na splošno, niti na mednarodno pravo.

Tokio, 16. avg. (Domei). Dopoldne je bil izdan posebni bulletin o zdravstvenem stanju ministra barona Hiranume, ki je bil ranjen o priliki atentata, ki je bil nanj izvršen v četrtki. Bulletin pravi, da se zdravstveno stanje ranjenega Hiranume razvija povoljno.

Zaposlitev

kakršno koli, pranje perila po hišah, išče priseljenka iz Beograda. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 14340-2

Postrežnica

išče dela za dopoldne ali popoldne, 2 do 3krat na teden v mestu. Sem poštna in pridna. Avguštin Mileva, Delavski dom, Gospodarska cesta. 14344-2

Vdova

z malo pokojnino, gre kot gospodinja, tudi otrokom. Govori tudi nemško, Hranilnica ul. 4, Zupančič Fani. 14365-2

Iščem službo

blaginjske ali prodajalke na področju Italije. Izvečbana v vseh strokah. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Vestna«.

14330-2

Mesto blaginjske

natakarice v gostilni, bufetu, mikarni, slaščičarni, itčemo. Kjer koli za takoj. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »28 l.e.«.

14366-2

Vajenci (ke)

teseda L. —60, taksa —60, za dajanje naslova ali za šifro L. 2.—.

Vajenca

sprejme Ekerica R. Višnjevec, Ljubljana, Florjanska ul. 37. 14375-44

Vajenca

sprejme Kleparstvo in instalacija vodovodov Gustav Puc, Tržaška c. 9. 14422-44

Vajence

15 let star, z dvema gimnazijama, zdrav, močan, bi se rad izučil v avtomobilni delavnici ali silničnem podjetju. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Vzorene«.

14428-44

Frizersko vajenco

ki ima veselje do obrta, sprejme Polde Habicht, Miklošičeva c. 4. 14432-44

Brivskega vajenca

sprejme Rudolf Zokovec, brivce, Ljubljana, Poljanska cesta 51. 14461-44

Pouk

teseda L. —60, taksa —60, za dajanje naslova ali za šifro L. 2.—.

Klavinir

Lampade elettriche di tutti i tipi e per qualsiasi applicazione, prodotte nei grandi stabilimenti di Alpiagnano (Torino), dotati di macchinario modernissimo e di laboratori sperimentali perfetti.

Richiedete subito alla:

PHILIPS S.A.L.
MILANO - VIA S. MARTINO, 20

LAMPADE PHILIPS ZAREČA LUC

Vsakovrstno električno žarnice, za različne uporabe, proizvedenih v velikih tovarnih v Alpiagnano (Torino), opremljenih z najmodernejšimi stroji in z dovršenimi eksperimentalnimi laboratoriji.

Zahtevajte kataloge pri:

PHILIPS S.A.L.
MILANO - VIA S. MARTINO, 20

Volnene odpadke
kupujem po najvišjih cenah. R. Višnjevec, Ljubljana, Vožarski pot 1. 14376-7

Rabljeno spalnico
predložno in drugo pohištvo. Kupim. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 14440-7

Dragocenosti
Beseda I. - 60, taksa - 60, za dajanje naslova ali za tifo I. 2.

Vsakovrstno zlato
kupuje po najvišjih cenah
CERNE - juvelir, Ljubljana, Wolfova ulica 6-3

Briljantni prstan
3 karatov krasen blesk, za cca 35.000 lir prodam. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Briljant«. 14371-36

Knjige
Beseda I. - 60, taksa - 60, za dajanje naslova ali za tifo I. 2.

Knjige
kupim: prvih deset letnikov Ljubljanskega Zvonca (1881-1890). Ponudbe z navedbo cene na ogl. odd. Jutra pod »Zvonca cene«. 14407-8

Radio
Beseda I. - 60, taksa - 60, za dajanje naslova ali za tifo I. 2.

Radioaparat
4cevni, znamke Telefunken, prodam. Cigaletova 5/IV. 14289-9

5cevni radioaparat
nova tipa znamke Korting, prodam. Tržaška cesta 109. 14346-9

Kapital
Beseda I. - 60, taksa - 60, za dajanje naslova ali za tifo I. 2.

Posojilo 11.000 lir
iščem za izgotovitev nove 3nadstropne stavbe. Vknjižba na prvem mestu. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »7% obrestje«. 14406-16

Posojilo 20.000 lir
iščem na hišo brez dolga. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Ljubljana«. 14397-16

Gostilna
pri »Sedmic«
v Mostah bo danes 17. t. m. zopet odprta. - Cerne Franc. 14308-16

Vse denarne in trgovske posle
izvršim hitro in točno. - Obrnite se na: **RUOLF ZORE**, Gledališka ulica 12. - Telefon 38-10. 14450-16

Pohištvo
Beseda I. - 60, taksa - 60, za dajanje naslova ali za tifo I. 2.

Pisarniško pohištvo
novo, kompletno, naprodaj. Vprašati telefonično od 8. do 14. ure na 34-24. 14315-12

Spalnico in kuhinjo
moderne, poceni prodam. Mizarstvo Veljavski, Krakovska ul. 7, Ljubljana. 14394-12

Kuhinjsko opremo
moderno, solidno izdelano, prodam. Mizarstvo Franc Ivanek, Cesta 29. okt. 31. 14395-12

Rečna mati
petih nepreskrbljenih majhnih otročičev, prosi za staro posteljo. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Rečna mati«. 14330-12

Krasno spalnico
novo, s pohištvo za dve sobi iz jesenove korenine, prodam. Ogled med 10. in 15. uro. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 14300-12

Samsko pohištvo
dobro ohranjeno, prodam. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 14349-12

Zensko kolo
Miele, malo rabljeno, ugodno prodam. Cihlar Jože ml., Vodovodna 1/III. 14302-11

Damsko sportno kolo
popolnoma novo, najmodernejše, s tremi prestavami, pravi model, ugodno prodam. Zbaničnikova (prej. Karadžičeva) 11 (Kolezijska). 14335-11

Moško kolo
lepo, sportno, prodam. - Marn, Mestni trg 17. 14373-11

Moško kolo
dobro ohranjeno, prodam. Krojač, Ljubljana, Bleiweisova c. 48. 14425-11

Novo sportno in navadno moško kolo
poceni prodam. Frančiškanska ul. 10, dvorišče. 14458-11

Italijanska kolesa
Legnano in druge znamke, ženska in moška ter dirkalna, prodaja ugodno. Triglav, Resljeva c. 16. 14464-11

Tricikel
rabljen, in moško kolo, napredaj. Ambrož Leopold, mehanik, Tyrševa 71. 14441-11

V najem
Beseda I. - 60, taksa - 60, za dajanje naslova ali za tifo I. 2.

Trgovsko opremo
kompletno, primerno za manufakturno ali modno trgovino, ugodno prodam. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 14359-12

Pohištvo
več spalnic iz mehkega lesa, različne kuhinjske opreme ter posamezne komode, kredence, omare, postelje, žične vložke Vam nudim po najnižjih cenah »SAVA«, Miklošičeva c. 16. 14379-12

Krasno spalnico
iz orohovih korenin prodam pohištvo Rožman, Podolnica-Horjul pri Vrhniki. 14374-12

Splendida stanža da pranzo
in stile nuovo rinascimental se vende per L. 1.330.-, Trgovina »OGLED«, Mestni trg 3. 14388-12

Več modernih spalnic in kuhinj
poceni prodam »OPRAVA«, Mestni trg 17, prehod. 14456-12

Auto, moto
Beseda I. - 60, taksa - 60, za dajanje naslova ali za tifo I. 2.

Ford limuzina
skoraj nov, z izvornimi gumami, naprodaj. Ogledati: Tomačevca 72, Ljubljana. 14235-10

Mali tovarni avto
predelan na pogon z ogeljem in motorno kolo

Motorno kolo
s priklopi ali brez, tudi na pogon z ogeljem. Obe vozili kot v novem stanju, skoraj za vsako ceno na prodaj. Generator delavnica, Tyrševa 13 (Figovec, levo dvorišče). 14406-10

Bencin
se ne bo več dobilo in se z njim brez izjeme ne bo smelo več voziti. Zato si pustite predelati Vaša osebna ali tovarni avto na pogon z ogeljem v SPECIALIZIRANEM GENERATOR DELAVNICI, Tyrševa 13, Figovec (levo dvorišče). 14408-10

Poltovorni avto
jako ugodno prodam ali zamenjam za drugo blago. Ogled Tržaška c. 9 ali tel. 26-97. 14423-10

Štiri avtokolesa
kompletna, in vzmeti, pripravna za dir, prodam za L. 1600.-, »OPRAVA«, Mestni trg 17, prehod. 14457-10

AB-KO d. z o. z.
Ljubljana - Tyrševa c. 34 nudi novoodloščeno provizorno opremo za kolesa, SIMPLEX, prestave, usnjena sedla RADIAELLI, gumi lepilo in ročke, sportne torbice, nufne za okvirje, predpisana mašiča očesa, elastične mreže, Magistroni ležaji in gonilke, FB in Torpedo peste itd.

ZASTOPSTVA:
priznana najboljših koles FREUS in ROLA, električnih naprav za avto, motor in kolesa F. RABOTIT, specialnih lakov za kolesa C. H. BLUME, C. H. Diesel, avto in moto kot Fiat, DKW, Ford, Guzzi itd. FRIGOBOR Cene solidne. Mehaniki popust. 14448-10

Kolesa
Beseda I. - 60, taksa - 60, za dajanje naslova ali za tifo I. 2.

Več moških koles
(novih), trpežnih, ugodno prodam. Avg. Kraigher, Krekov trg 10/II. 14299-11

Moško in žensko kolo
L. 680.- in italijanska sportna kolesa, prodam. - Fantini, Celovška cesta 42. 14399-11

Damsko in moško kolo
eno novo in eno rabljeno, najfiniše italijanske znamke, zelo poceni naprodaj. Generator delavnica, Tyrševa 13 (Figovec, levo dvorišče). 14405-11

Trgovsko hišo
center Ljubljane, trije trgovski lokali in več stanovanj, prodam za 500.000. Jir. Ciglič, Mestni trg 11-1. 14356-20

Parcelo
4000 m², v severnem delu Ljubljane, prodamo po ugodni ceni zaradi likvidacije. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Parcela 4000 m²«. 14361-20

Vinograd in dve gozdni parceli
na prometnem prostoru pri Novem mestu, naprodaj. - Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 14341-20

NAPRODAJ:
parcele za trinadstropno hišo v Zg. Šiški, na Gmajni ob Malem grabnu, v Vodmatu za trinadstropno hišo, v Mostah za enonadstropno hišo, enonadstropna hiša z večjim skladiščem in velikim vrtom v Mostah. KUNAVER LUDVIK, realiteta pisarna, Miklošičeva c. 34. 14364-20

Stavba
za manjše industrijsko podjetje v Ljubljani naprodaj. Informacije: Opekarska cesta 17, pritličje, desno. 14421-20

Hišo v Šiški
god. travnik, več lepih parcel, kompleks parcel, večjo trgovsko hišo itd. prodam

»GLOBUS«
Petrarova ulica 26 (Komenskega), nasproti učiteljskega, tel. 31-03. Za svoje interese rabimo več objektov in posestev. 14414-20

Parcelo
s šupo ali slično, pripravo za skladišče, vzajem v najem. Ponudbe na stavbenika Gabrijele, Poljanjska c. 12. 14431-20

100 lir nagrade
dobi v primeru sklenjene kupčije, kdor mi prvi pove naslov lastnika, ki bi takoj prodal za primerno ceno svojo hišo, vilo, posestvo ali gozdove. Naslov javite v pisarni »REALITETA«, Prečerna ul. 54-I, poleg »Tivarske«. 14458-20

Prodaja - kupuje
hiše, vile, posestva, parcele in gozdove ZAJEC ANDREJ, realiteta pisarna, Ljubljana, Tavčarjeva 10. Telefon 35-64. 14442-20

Hišo ali vilo
v Ljubljani kupim. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Takoj 43«. 14443-20

Parcelo
kupim. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Ljubljana«. 14444-20

Razno
Beseda I. - 60, taksa - 60, za dajanje naslova ali za tifo I. 2.

2951
DRVA PREMOG
IV. SCHUMI
DOBROJENKA
CESTA

Stanovanje
Beseda I. - 60, taksa - 60, za dajanje naslova ali za tifo I. 2.

Enosobno in dvosobno
(s kopalnico) stanovanje oddam čisti, stalni stranki. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Ob remizje«. 14453-21

Stanovanja
Beseda I. - 60, taksa - 60, za dajanje naslova ali za tifo I. 2.

Manjšo prazno vilo
na periferiji, s pohištvo in vrtom, oddam za takoj. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Prazna vila«. 14326-21a

Sobo ali enosobno stanovanje
iže samostojna gosp. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Točna plačnica 12«. 14189-21a

Dvosob. stanovanje
za 1. september iščem. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Mirna stranka 33«. 14353-21a

Enosob. stanovanje
po možnosti s kabineto, iščem. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Plačame«. 14419-21a

Enosob. stanovanje
ali večjo sobo s številnim, v bližini okolici Ljubljane, iščem za takoj ali pa s 1. sept. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Enosobno«. 14417-21a

Hipotečna posojila
preskrb. »GLOBUS« Ljubljana, Petarova ul. 26 (Komenskega). Iščemo malo, rentabilno mirno indust. obrt. Prostor, nekaj kapitala na razpolago. Ponudbe na »Globus«, tel. 31-03. 14415-20

SERIOZNA DAMA
zmožna kavcije, z mirnim energičnim nastopom SPREJME upraviteljstvo večjih stanovanjskih hiš. - Večletna praksa. Naslov pove ogl. odd. »Jutra«.

Eno- ali dvosobno stanovanje
s pritlikalnim ižem za takoj. Dam nagrado 100 lir. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Višji drž. uradnik 10«. 14277-21a

Sobo odda
Beseda I. - 60, taksa - 60, za dajanje naslova ali za tifo I. 2.

Prazno sobo
sončno, s posebnim vzhodom, oddam gospodu v bližini veseleja. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 14402-23

Opremljeno sobo
lepo, sredi mesta, s posebnim vzhodom, za dve osebi, oddam s 1. septembrom. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 14384-23

Sostanovalko
sprejem takoj. Dovžan-Lizakar, Bleiweisova cesta 15-III. 14391-23

Lepo sobo
v centru, s posebnim vzhodom in souporabo kopalnice, oddam enemu ali dveh gospodom. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 14389-23

Sobico
oddam. Beethovnova ulica 15, desno, podpritličje. 14324-23

Opremljeno sobo
sredi mesta oddam le solidnemu, stalnemu gospodu civilistu. Električna, parket, posebni vhod s hodnika. Prečna ulica 8. 14427-23

Opremljeni sobi
sončni, s souporabo kopalnice, oddam. Marmontova 41. 14426-23

Opremljeno sobo
lepo, s souporabo kopalnice, oddam takoj. Zelenikarjeva ulica, zadnja nova hiša - Ogrinc. 14211-23

Sobo
oddam s 1. septembrom. - Cesta v Rožno dolino 32. 14280-23

Sobo
s posebnim vzhodom oddam. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 14347-23

Lepo sobo
svetlo, sončno, oddam solidnemu in stalnemu gospodu. Trstenjakova 14-I, levo. 14336-23

Lepo sobo
s souporabo kopalnice, oddam solidnemu gospodu. - Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 14354-23

Opremljeno sobo
lepo, s posebnim vzhodom, sončno in mirno, v vili blizu vladne palače, oddam boljšemu gospodu za 1. september. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 14345-23

Sobo
oddam dvema gospodom takoj. Logar, Sv. Petra cesta 46. 14367-23

Prazno sobo
oddam takoj. Vodovodna cesta 77. 14380-23

Opremljeno sobo
oddam solidnemu gospodu v bližini bežigradske gimnazije. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 14372-23

Lepo opremljeno sobo
s dvema posteljama, oddam v centru za 1. september, event. s souporabo telefona. Naslov: Aloha Company, Copova ul. 1, Delavska zbornica. 14370-23

Veliko sobo
lepo opremljeno, sončno, zračno in mirno, s kopalnico za dve osebi, oddam takoj. Vprašati: Bežigrad 7-I. 14437-23

Prazno sobo
s souporabo kopalnice, oddam. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 14393-23

Sobe išče
Beseda I. - 60, taksa - 60, za dajanje naslova ali za tifo I. 2.

2 do 3 opremljene sobe
boljše, iščem za takoj v centru, s souporabo kopalnice. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »2 do 3 sobe«. 14311-23a

Skromno sobico
v bližini tobačne tovarne iščem za takoj. Ponudbe na ogl. oddelku Jutra pod »Skromna sobica«. 14396-23a

Opremljeno sobico
s posebnim vzhodom, iže vse dan odsotna gospodična za takoj. Bližnja centra. - Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Odsotna«. 14348-23a

Sobo
s posebnim vzhodom, iže stalna gospodična. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Tabor«. 14334-23a

RAPPRESENTANZE
importanti assumenze per vasta clientela Italia. Referenze di primo ordine. - Studio Tecnico Commerciale Rag. Carone - Avv. Cerillo - Cimarosa 84 - NAPOLI

Opremljeno sobo
s dvema posteljama ali z eno posteljo in kavčem za takoj ali s 1. sept. iže murna stranka s hčerko. - Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Gospa«. 14378-23a

Lepo mirno sobo
s dvema posteljama in divanom, iščem za takoj. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Boljši ljudje«. 14460-23a

Lepo prazno ali opremljeno sobo
po možnosti s kopalnico, iže uradnica nealec od središča. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Udobnost 439«. 14459-23a

Živali
Beseda I. - 60, taksa - 60, za dajanje naslova ali za tifo I. 2.

Zajca
angorske pasme, sem našel v bližini bežigradske gimnazije. Lastnik naj se oglasi v Svetosavski ul. 14. 14412-27

Pridelki
Beseda I. - 60, taksa - 60, za dajanje naslova ali za tifo I. 2.

Suhe gobe
kupujem po najvišjih cenah. R. Višnjevec, Ljubljana, Florjanska 37. 14377-33

Buče za kompot
jedilne buče, provornosti paradižniki in drugo, vedno naprodaj. Lastni pridelek. Jurčkova pot 55. 14446-33

Glasbila
Beseda I. - 60, taksa - 60, za dajanje naslova ali za tifo I. 2.

Klavir
izvrstno ohranjen, zelo dobra dunajska znamka, prodam zaradi pomanjkanja prostora po ugodni ceni. - Ogled v ponedeljek ali v torek od 16. do 17. ure. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 14283-26

Stroji
Beseda I. - 60, taksa - 60, za dajanje naslova ali za tifo I. 2.

Pisalni stroj
brezhiben, starejša znamka, Lir 285, Plinski rešo Lir 60. Gledalški daljnogled Lir 37. Trgovina »OGLED«, Mestni trg 3, vhod skozi vežo. 14386-29

Filatelija
Beseda I. - 60, taksa - 60, za dajanje naslova ali za tifo I. 2.

Filatelija Modrijan
Ljubljana, Miklošičeva cesta 34, telefon 20-37 - prevzema naročila za kataloge Michel, Zumstein, Yvert, Senf. Zastopstvo za dr. Simčev album hrvatskih znamk. 13-39

Informacije
Beseda I. - 60, taksa - 60, za dajanje naslova ali za tifo I. 2.

Interprete giurato
della lingua italiana, zapriščeni tolmachi za italijanski jezik dr. Mikuletič Fortunat, Kralja Petra trg 9 - tel. 34-32. 36-31

Preklic.
Podpisana Tonkili Slava, preključim in obžalujem vse žalivke, izrečene na prazni. Marki. Franciški in Kveder Slavki ter se zahvaljujem, da sta odstopila od tožbe. - Tonkili Slava. 14323-31

Zvezde govori!
Važno je za Vas vedeti, kaj Vam je usoda namenila. Vsi horoskopi Vam bo to razložili. Ne odlašajte in obiščite nas. Mi Vam bomo pomagali. Pojasnila brezplačno. »FATA« astrološka posvetovalnica, Ljubljana, Masarykova c. 14/I. (Gratika), telef. 29-70. 14292-31

Dopisi
Beseda I. - 60, taksa - 60, za dajanje naslova ali za tifo I. 2.

Dvignite pisma v ogl. oddelku Jutra
»Positivna«, »Verena«, »14068-25«. 14390-24

Ženitve
Beseda I. - 60, taksa - 60, za tifo I. 2.

Drž. uradnika
situiranega, ali vdovca od 45 let dalje, želi spoznati samostojna gospodična. - Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Iskrena tovarišica«. 14416-25

Višji uradnik
28 let star, z lepo plačo, zelo simpatičen, želi resnega znanja z mlajšo dobro srčno gospodično. Le resne ponudbe s sliko na ogl. odd. Jutra pod »Dobro srčna«. 14343-23

Poverljive zastopnike
v vseh večjih krajih ljubljanske pokrajine sprejmeta zavarovalnici »ASSICURAZIONI GENERALI« in »SAVA« Ljubljana, Sv. Petra cesta 2

Laneno seme
in vsa ostala oljasta semena kupuje tovarna olja **HROVAT & KOMP.** LJUBLJANA, Tyrševa c. 1a/III. Tel. 23-03 in 29-01

NSERIRAJTE V »JUTRU«!

L'ALLUMINIO neli'attrezzatura CASALINGA

Per qualsiasi necessità casalinga esiste un oggetto in alluminio rispondente ad un dato lavoro, ad una data occorrenza. Dai piccoli apparecchi per la pulizia a quelli meccanici o elettrodomestici per tutti gli usi, dagli oggetti necessari al gabinetto da bagno, al portaombrelli, dall'attaccapanni al mobiletto, ecc. Nei negozi di articoli casalinghi, nelle chincaglierie, negli empori, esistono oggetti in alluminio, spesso ignor